PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК VI ЛЮТИЙ — FEBRUARY, 1965. ЧИСЛО 2

Authorized as Second Class Mail by the Post Office Department, Ottawa, and for Payment of Postage in Cash.

ПРОМІНЬ

РІК VI
Ч. 2

ЛЮТИЙ, 1965
Виходить раз у місяць

Видає
Союз Українок Канади
Редагує Редакційна Колегія

Наталя Когуська, редакторка; Анна Токарик, голова Союзу; Ольга Войценко, Тоня Горохович, Оленка Негрич.

Передплату висилати на адресу:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

PROMIN

FEBRUARY, 1965
Monthly Publication

VOL. VI
No. 2

Published by
Ukrainian Women's Ass'n of Canada
Edited by Editorial Committee

Natalia Kohuska, Editor

Subscription in Canada $3.50
Subscription in other countries 4.00
Single copy ..... .40

Address:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

На обкладинці — Леся Українка стоїть, нахилившись до сестри Ольги Косач, перша зліва Оксана Старицька, пізніше Стешенко. Фото 1896 року.

В ЦІМ ЧИСЛІ

Леся Українка — Поворіт 1
З приводу з'їзду письменників 1
Н. Полонська — Васильченко — Українки на західноєвропейських престолах 3
К. Сакалюк — Звідомлення з доповідей 5
Т. Горохович — Асиміляція у побуті 7
Б. П. — Рідкісний ювілей 10
Г. Янішевська — Зауваги до питання про українську культуру 11
М. Коцюбинський — Память душі 14
Ukrainian Writer's Ass'n in Exile 15
The Canadian Women Today 15
First Conference 17
Др. М. Марунчак — Сторіччя Канади 18
Лс. К. — В пізню годину 20
Н. Когуська — Із зустрічі 21
Вісти з централі Союзу Українок 23
У 5-річчя „Променя" 24
Відділ для дітей 25
Люба Янкович — Звіт з'їзду 26
Громадська і родинна хроніка 27
Домашне господарство 33

ЧУДЕСНА КНИЖКА

„Пригоди Гномика Ромтомтомика" — це чудесна книжка, яку радісно повітають не лише діти, а й багато дорослих, що ще вміють відчувати чар казки" — такими словами вітала перше видання казки-поеми Р. Завадовича про лісового чоловічка-добродушка Гномика Ромтомтомика поетеса Олена Теліга.

Після першої появи в часі війни в 1940 р. у Кракові „Пригоди Ромтомтомика" появляються оце новими перероблени і поширеним виданням заходами і під фірмою ОПДЛ — Об'єднання Працівників Дитячої Літератури, а фундаторами книжки є приятелі письменника, відомі із своєї жертвенности, власники фірми „Альфа Фернічер" у Торонті Вп. Панство Ярослава і Михайло Шафранюки.

Книжка великого альбомного формату, друк кольорами, цілосторінкові ілюстрації і віньєта мистця Едварда Козака — ціна 3.00 дол. І появляється саме в пору — це люксусове подарункове видання стане правдивою атракцією кожного Свят-Миколаївського і Різдвяного „під ялинку" подарунку і дітям і дорослим. А ентузіястичні слова „чудесна книжка" поетеси О. Теліги це найкраща рекомендація для цього чи не найкращого твору нашого провідного письменника для дітей. У своїй рецензії (в журналі „Дорога", Краків, ч. 3-1940) поетеса писала далі: „Всі сім розділів (у новому виданні їх дев'ять) пригод малого гнома написані добрим віршом, мають цікаву живу акцію, сповнені гумором і легкою непомітною дидактикою. Цікаві поетичні образи: довгі звої хмелю автор перетворює в лісовий телефон, з павутиння павука твориться антена радіо-телеграфіста, листками книжок у лісі є листки берези. Любов до волі, до товаришів — звірят, до науки, милосердя до слабших, сміливість у небезпеці, любов до Рідного Краю — всі ці шляхетні почування вміло вплетені у різні розділи оповідання, напевно виповнять свою задачу: викликати такі ж почування у читача — дитини.

До цих уривків з рецензії великої нашої поетеси нічого й додавати, хіба тільки подяку від нас усіх і від наших дітей фундаторам книжки Вп. П-ву Шафранюкам за цей дійсно чудесний свят-Миколаївський подарунок дітям. І побажати б, щоб услід за ними таких фундаторів було в нас десятки, бо десятки творів для наших дітей ждуть роками в архівах ОПДЛ на своє видання. А відомо, що мистецькі ілюстровані видання для дітей найкоштовніші і без фундаторів не обійтися.

У всіх справах ОПДЛ — замовлень дит. книжок видань і т. п. просимо писати на адрес:

"NASHYM DITIAM — OPDL"
39 Jennings Ave.
TORONTO 9, Ont. CANADA

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК VI СІЧЕНЬ, 1965 Ч. 2

Леся Українка

ПОВОРІТ

Країно рідная, ох, ти далека мріє!
До тебе все летять мої думки.
Їм страшно й радісно, якась надія мрія...
Так з вирію в свій край летять пташки.

Чи не здається їм, що принесуть з собою
Нові ще не співані пісні,
Що в краю темному, сповитому журбою,
Блиснуть пісні, мов блискавки ясні.

Се вже було колись... Се вже не раз бувало:
Я на чужину йшла шукать надій —
Як в рідній стороні мені їх бракувало —
І обновлення силі молодій.

Я марила весь час про воріття хвилину
Серед чужого, іншого життя, —
Та завжди першую колючую тернину
Приносила хвилина вороття.

Холодний зброї блиск, от перше привітання,
Кордонні вартові непривітні...
„Чи ми вертаємось, чи йдемо на вигнання"—
Питалися мої думки й пісні.

Мене знов обступила тісна, щільна
Неволі рідної знайомая стіна
І кожна думка там, що народилась вільна,
Враз блідла, мов невільниця сумна.

Там ангел помсти злий, суворий дух темниці,
Проймав мене знов зором огневим
І мрії чистії, мов гірськії орлиці,
Геть розганяв мечем своїм кривим.

Спотворено тоді пісні мої бриніли,
Оті нові, неспівані пісні;
Стурбовано думки крилами тріпотіли,
Мов над огнем метелики нічні.

Не раз було мені так прикро, непривітно,
Як у безлистім гаю під дощем,
Мов у глухую ніч і жаско, й неохвітно,
І серце знов заходилось плачем.

Тоді мені ота далекая чужина,
Здавалась краєм вічної весни.
Так перелітная приборкана пташина
По вирій смутно марить восени.

З ЦИКЛЮ СІМ СТРУН

До тебе, Україно, наша бездольная мати,
Струна моя перша озветься.
І буде струна урочисто і тихо лунати
І пісня від серця поллється.

По світі широкому буде та пісня літати,
А з нею надія кохана
Скрізь буде літати, по світі між людьми питати
Де схована доля незнана?

І, може, зустрінеться пісня моя самотная
У світі з пташками-піснями,
То швидко полине тоді тая гучная зграя
Далеко шляхами-тернами.

І, може, тоді завітає та доля жадана
До нашої рідної хати,

До тебе, моя ти Україно мила, кохана,
Моя безталанная мати!
Полине за синеє море, полине за гори
Літатиме в чистому полю,
Здійметься високо-високо в небесні простори
І, може, спітка тую долю.

ПРОРОК

Я духові серцем сказав:
„Навіщо ти будеш мене серед ночі?
Навіщо сі тихі уста розв'язав
І речі подав їм пророчі?
Оспалі тут люди, в них в'ялі серця,
Народ сей не вдавсь на борця."

Мій дух промовляє мені:
„Ставай, вартовий, без вагання на чати!
Хоч люди замлілі в рідній стороні
На голос твій будуть мовчати,
Та слава про них загримить до зірок,
Що є з їх народу пророк".

**
*

Скажи мені, любий, куди мої сльози поділись?
Чи то вони всі вже, мов літні дощі розточились?
Чи, може, вони розійшлися в осіннім тумані
І висять тепер надо мною, мов хмари важкі,
[нерухмані?

**
*

Дивилась я на тебе і в ту мить
нестямилась, як руки самохіть
для тебе почали вінки сплітати, —
була твоя краса, як ті гранати.

ГОТУЙТЕСЬ ДО ГОЛОВНОГО З'ЇЗДУ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ. МІСЦЕ З'ЇЗДУ — ТОРОНТО. ДАТА 9, 10 і 11-го ЛИПНЯ, 1965 РОКУ.

Українка членом Наукової Асоціяції Канади

Наукове товариство „Бібліографікал Сосаєти оф Канада", що гуртує спеціялістів у ділянці канадського книгознавства й бібліографії з осідком у Торонті, Онт., обрало своїм дійсним членом пані Ольгу Войценко, відому з своїх праць у ділянці українсько-канадської бібліографії, напр. „Франкіяна в Канаді" (1957), „Літопис українського життя в Канаді" (1961-1963) й ін. Пані Войценко — перша українка, що стала членом цього наукового товариства в Канаді.

Члени редакційної Колеґії „Променя" щиро вітають з цим відзначенням пані Войценко, яка є також членом-співробітником нашого журнала та бажають їй багато досягнень в дальших працях.

Вшановано чехо-словацьких жінок

(Канадійська Сцена) — Куди не поглянь у Канаді, всюди жіноцтво займається різною діяльністю — від збирання фондів на будівництво місцевого гокейного майдану до організування підтримки для міської симфонічної оркестри. Усвідомляючи цей жіночий вклад у різні галузі життя, канадійський журнал „Шателен" організував протягом останніх семи років щорічні контести з преміями. Найзамітнішим аспектом цьогорічного контесту було присудження Цертифікату Почесного Відмічення для Жіночої Ради Чехо-Словацької Національної Асоціяції в Канаді, а зокрема тим, які внаслідок віку або недуги неспроможні дати собі раду в житті. Значення тієї роботи можна оцінити, читаючи листи, адресовані до Ради: „Ми плакали з радости, коли ваш лист і подарунок принесла нам пошта". Далі, ця жіноча організація дає допомогу фондові „Гелп де Чілдрен", адоптувавши одну дитину з Гонконґу. Від цієї організації отримує допомогу і Протиракове Товариство і Фонд недорозвинених Дітей ім. Кеннеді; за фонди Ради висилається дітей на літні табори, а один студент медицини отримав фінансову допомогу на закінчення його студій. Жіноча Рада Чехо-Словацьких Жінок у Торонто є одушевляючим аспектом розвитку канадійської країни.

Др. Стефанія Потоцька в Раді СіБіСі

В другій половині м. грудня 1964 р., державний секретар Морис Лямонтань в Оттаві, покликав до Ради Директорів СіБіСі новоназначених членів, між якими знаходиться імя Др. Стефанії Потоцької з Йорктону, Саск. Її покликано, як представницю українців Канади.

Др. Стефанія Потоцька уроженка Канади, з дому Петриків, мешканців Вінніпеґу. Др. Ст. Потоцька, медик, закінчила медичний факультет, побираючи час від часу спеціяльні курси, на які виїжджала до головних осередків. Минулого року з групою канадійських лікарів їздила в Україну. Постійно замешкує в Йорктоні, веде практику разом з своїм чоловіком, д-ром Петром Потоцьким.

Др. Стефанія Потоцька живо цікавиться українським життям в цілому, серед жіночих організацій бере активну участь в ЛУКЖ і була її головою в 1959 р.

З нагоди назначення др. Ст. Потоцької на цей важливий пост, складаємо їй наші гратуляції.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС

НА ОПОВІДАННЯ ДЛЯ МОЛОДІ З КАНАДІЙСЬКОГО ЖИТТЯ

Центральна управа **Союзу Українок Канади** проголошує конкурс на оповідання для молоді з життя українців у Канаді. Розмір твору довільний (10 до 20 аркушів машинового друку). Час надсилання конкурсових праць до 1-го червня 1965 р.

Оповідання повинно бути написане читко, коли рукою, з подвійним відступом між рядками і проситься їх надсилати в трьох примірниках.

При висилці твору підписувати псевдонім, а в окремім листі подати псевдонім і правдиве імя. Листи будуть відкриті вже після того, як журі призначить нагороди.

Нагород в цім конкурсі призначено три перша $100.00, других дві по $50.00.

Готові твори висилати до централі Союзу Українок Канади з дописком на коверті „Літературний конкурс" на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
624 Upper Ottawa St., Hamilton, Ont.

Проф. Др. Н. Полонська-Василенко

Українки на західно-європейських престолах

З X століття зав'язуються більш або менш тісні, але постійні зв'язки України-Руси з Західньою Европою. Ці зв'язки мають ріжний характер дипломатичного обміну посольствами, торговельні, військових союзів, коаліцій. Всі такі події за середньо-вічними звичаями закріплялися шлюбами як самих володарів, так і їхніх синів та доньок. Бували випадки шлюбів, які не були викликані попередніми війнами, договорами або союзами, а просто природньо випливали внаслідок зацікавлености особою нареченої та її батьків. До таких шлюбів можна віднести шлюб Генриха I, короля Франції з Ганною, донькою Ярослава Мудрого.

Кожен шлюб, щоб не викликало його, був видатною подією в житті обох країн: він відбувався в умовах далеких від сучасного розуміння шлюбу: здебільшого наречена приїздила з своїм почетом, що складався з жінок та чоловіків, серед нього був здебільшого пресвітер нареченої. Вона приносила з собою атмосферу рідного краю, смаки, звичаї, моду, мову, посаг-найкращі вироби рідної землі: так приносила вона ті непомітні впливи, які входили в культуру нової батьківщини.

Є відомості про шлюби доньок Володимира Святого: Преміслава була одружена з Ладиславом I Лисим, королем Угорщини[1]), друга — Предслава з Болеславом III Рудим, королем чеським[2]); третя, імя якої невідомо — з Бернгардом, маркграфом Нордмарки[3]); молодша донька, можливо від останньої жінки, Марія Доброніга була видана братом, Ярославом в 1038 році за Казиміра-Обновителя Польщі, якому Ярослав допоміг об'єднати її[4]). Ближче про долю цих князівень — перших на престолах Західньої Европи ми нічого не знаємо.

Бурхливі події перших років князювання Ярослава кілька разів ставили перед ним питання про союз з цісарем Німецьким, Генрихом II; під час боротьби за Київський престол з Святополком (Окаянним) Ярослав склав союз з Генрихом II, але він був не міцний. Року 1030 Ярослав взяв участь в об'єднанні Польщі — знов в союзі з Генрихом II та Генрихом III; року 1043 виникла думка про одруження доньки Ярослава Ганни з сином Генрихом III, але це не відбулося. За кілька років Ганна стала королевою Франції, а сестри її — королевами Угорщини та Норвегії. З приводу цих королів ми маємо багато відомостей з Західньо-Европейських джерел. Цілком винятковим явищем є те, що всі ці три князівни для нас не абстрактні постатті, але ми можемо уявити їх образи з надзвичайною точністю. В Києві, на стіні собора св. Софії, що його збудував Ярослав Мудрий, збереглася фреска, на якій намальовано дружину Ярослава, Інгигерду-Ірину та трох доньок — маляр надав їм всім цілком індивідуальні риси — всі вони мають деяку подібність, але властиві їм риси[5]).

Першою одружилася Єлисавета, імя якої добре відоме скандинавському епосу. Року 1029 великий завойовник Канут Великий оволодів Норвегією і король Олаф II, родич Інгигерди, з родиною і ближчими дружинниками знайшли притулок в Києві у Ярослава. Серед його оточення був одноматірний брат Гаральд Гардрада. Він довгий час добивався руки доньки Ярослава Єлисавети, але не міг завоювати її серця. Тоді він зібрав дружину, і за звичаями того часу, пішов шукати слави. Він дійсно прославився, як сміливий вікінг, і від нападів його тремтіли Англія, Сицилія, Північна Африка. Свої подвиги воспівав він у піснях. Збереглася одна: він в кількох строфах перелічує свої подвиги та таланти: його імя страшне для всіх країн, він подолав міцних ворогів, кораблі їх він брав на абордаж, він вміє правити парусом і веслами, метати в ціль, складає пісні але, закінчується кожна строфа: „руська дівчина з золотою гривною на шиї нехтує з мене". Ця пісня є одна з ранніх пам'яток любовної лірики.

Нарешті Гаральд Гардрада, прославлений вікінг, здобув королівський престол в Норвегії і одружився з Єлисаветою в 1044 році. Року 1066 він був забитий в битві з Гаральдом Англійським при Гастингсі. Доля Єлисавети не ясна: одні вважають, що незабаром померла і вона, але інші — що вона одружилася вдруге з Свеном, королем Данії[6]).

Другою, в 1046 році, одружилася Анастасія — Агмунда, з угорським королевичем, Андрієм, сином Ладислава Лисого і — очевидно, Премислави; Андрій довгий час перебував у Києві, внаслідок палацової революції Угорщини, але в 1046 його старійшини прикликали на престол, і він одружився з Анастасією[7]).

Останньою з доньок Ярослава одружилася Ганна. Про цю подію знаходимо багато даних в французьких джерелах. Року 1048 король Франції Генрих I, що втратив свою жінку Матильду, доньку цісаря Генриха II, вирядив посольство до Києва прохати руки Ганни. В посольстві брали участь три єпископи: Мо-Готьє де Савейр, Шоні-Госелен де Шалінь — як і Шалона-Рожер. Посли докладно описали Київ та великого князя Ярослава. Готьє де Савейр писав, що країна Київського князя більша за Францію, багатша, культурніша за Францію. Сам князь Київський могутніший за французького короля. Це не повинно дивувати, бо Франція XI століття була поділена на феодальні володіння, і сам король володів лише невеликим районом Іль-де Франс і був слабіший за своїх баронів — васалів. Справа з сватанням затрималася, може в зв'язку з смертю Інгигерди-Ірини в 1050 р., і лише в 1051 Ганна з великим почетом і багатим посагом, який везли на верблюдах, прибула до Франції. В невеликому старому соборі Реймса відбулося вінчання та коронування Ганни. З ним зв'язана легенда про Реймську Євангелію, словянскою мовою, яку привезла з собою Ганна: на цій Євангелії присягали королі Франції до революції 1793 року[8]).

Королева Ганна користалася великою пошаною у Франції. Не лише дорогоцінний посаг привезла вона, а також високу культуру, яка імпонувала всім, хто стикався з нею. В 1060 році після смерти Генриха I, вона стала регенткою, за малолітнього сина Филипа I; збереглися підписи її на багатьох документах словянською мовою — кирилецею, чи латиною[9]), її оточують хрести, які ставили замість підпису неписьменні французькі барони: вищі васали Франції. Незабаром вона одружилася удруге з могутнім васалом короля Раулем графом де Креспі де Валоа де Вексин. Цей шлюб був невдалим: Рауль покинув свою дружину, Елеонору, але папа не визнав законним його шлюбу з Ганною і наказав повернути до Елеонори. Цікава характеристика, яку дала Елеонора в скарзі на чоловіка: королева Ганна, — писала вона, найчарівливіша, найкраща серед жінок Франції. Така характеристика в устах ворога, якому Ганна відібрала чоловіка, свідчить, що Київська князівна не виглядала в Парижі, як дикунка, чи провінційна панночка. Не зважаючи на цей шлюб, Ганна зберігла любов та пошану сина, і втративши другого чоловіка, повернулася до сина. Вона знов стала регенткою, але вже не підписувалася, як королева, а лише, як „мати короля". Останній підпис її 1075 року. Ганна користалася великою пошаною: папа Микола II та Григорій VII писали до неї листи, в яких висловлювали шанобливу увагу, пошану, пієтет. Микола II відзначав її добрість, благодійність, побожність, просив мати добрий вплив на Генриха I. Вона залишила пам'ятку: заснувала манастир в Сенлісі, на стіні його було написано її портрет, але його багато разів реставрували й він втратив риси Ганни і навіть її доби.[10])

Так за Ярослава три князівни київські з'являються як королеви в трьох, а може і чотирьох видатних державах, якщо визнати що Єлисавета була двічі одружена). Можна сказати з певністю, що всі вони не пройшли непомітно свій шлях і всі несли з собою не нижчу культуру, ніж та, в якій мали жити в новій країні.

Протягом понад 30 років не було жодного нового подружжя европейських володарів з українськими князівнами. Винятком було подружжя Болеслава II Сміливого з донькою князя Чернігівського Святослава, Вишеславою, року 1067, але дальшої долі королеви польської не відомо[11]). Проте 1080-ті роки ознаймовані двома (шлюбами: так року 1088 Евдокія-Евпраксія, донька в. князя Ізяслава одружилася з сином Болеслава Сміливого, Мечиславом. Це сталося вже після смерти Ізяслава; доля її теж не відома[12]).

Навпаки, доля Пракседи-Евпраксії, доньки великого князя Всеволода глибоко трагічна, на довгий час стала в центрі уваги цілої Европи. Вона народилася в 1071 році (або близько до того); матір'ю її була друга жінка Всеволода, Ганна, так звана Всеволожа. За середньовічним звичаєм її ще дівчиною 12-14 років було заручено з герцогом Нордмарки, маркграфом Штаденським, Генрихом Довгим. Між цими герцогами і Київськими князями існували давні звязки: ще одна з доньок Володимира Великого була одружена з маркграфом Нордмарки, Бернгардом; двоє з синів Ярослава, дядьки Пракседи — Володимир Новгородський і Святослав, великий князь Київський (раніш чернігівський) були одружені з сестрами принцесами Нордмаркськими, Штаденськими. Спочатку Евпраксію-Пракседу віддано було до жіночого манастиря в Кведлінбурзі, де абаткою була сестра цісаря Генриха IV. Німецькі хроніки оповідають про дорогоцінний посаг, який дав своїй доньці Всеволод: „донька руського царя прийшла урочисто, з валкою верблюдів, які були навантажені розкішним одягом, дорогоцінними каміннями і взагалі незличенним скарбами". (Гл. сл. ст.)

ЗВІДОМЛЕННЯ

З ДОПОВІДЕЙ, ЩО ВІДБУЛИСЯ В ТОРОНТІ ВІД 25 ЛИСТОПАДА ДО 10 ГРУДНЯ 1964

По дві доповіді тижнево

З ініціятиви культурно-освітньої референтки при Централі Союзу Українок Канади, др. Ганни Янішевської в Торонті відбувся ряд доповідей на освітні та виховні теми. Святочне відкриття провів Високопреосвященніший Владика Михаїл в присутності митр. протоєрея о. Дмитра Фотія і виголосив слово на тему „Роля жінки виховниці і громадянки". Оповіданням про світлі жіночі постаті в історії українського народу, Владика заохочував сучасне покоління українок до віддапої праці при споконвічних українських православних церквах та загально громадських установах підкреслюючи, що кожна народня ділянка потребує жіночих рук, жіночої участі.

Пані Анна Токарик, голова Союзу Українок Канади, сердечно привітала почин культурно-освітньої референтки в надії, що він викличе ширше зацікавлення серед членства, стане прикладом і заохотить заряджувати подібні сесії доповідей у відділах більших місцевостей Канади.

Того ж вечора, на прохання голови Союзу, пані Токарик, сама референтка др. Г. Янішевська прочитала свою доповідь „Мої завваги до питання про українську культуру", що була читана на пров. з'їзді Союзу Українців Самостійників в Монтреалі.

Сесії відбувались в трьох тижнях, по два вечорі в тиждень.

Прочитано шість доповідей. В четвер 26 листопада читала панна Тоня Горохович „Образ людини в українській літературі Старої Доби".

Середа, 2 грудня „Молодечі організації". Доповідачками були пані Орися Сушко, кореспсекр. Союзу Українок про Союз Української Молоді Канади і пані Леся Гринь про Організацію Української Демократичної Молоді. Доповідачки опрацювали тему старанно, всесторонно і читали висловлені думки зрівноважено. В слідуючій жвавій дискусії взяло участь більше число присутніх.

В четвер 3 грудня — „Дитячі Садки" . . .панна Віра Шевчук, досвідчена учителька дитячого садка публичної школи в Торонті.

В середу 9 грудня — Українська Земля" — панна Марта Фотій, бакалявреатка гуманістичних наук при університеті в Торонті (географія, історія та французька мова).

В четвер 10 грудня — „Мистецькі вартості твору Леоніда Мосендза „Останній Пророк" — панна Тоня Горохович.

На доповіді панни Фотій „Українська Земля" були присутні учні Курсів Українознавства.

Усі доповіді були опрацьовані на високому рівні і викликали жваві дискусії. Доповідачки вповні володіють предметами, про які читали і ми щиро їх вітаємо та радіємо, що серед українського молодого жіноцтва, за океаном, поза межами землі наших батьків, є таке поважне число одиниць з фаховою освітою, з знанням української мови. В їх доповідях блестіла ярким промінем любов до народу своїх батьків, живе зацікавлення культурними потребами української громади в розсіянні і готовість стати до послуг своєю фаховою освітою. Треба тільки, щоб серед українського громадянства було більше запотребування такої услуги.

Вас, Молоді Доповідачки, сердечно вітаємо в Вашій праці та щире, Вам, спасибі!

К. Сакалюк.

---

1) N. de Baumgarten, Genalogies et moriiges occidentaux des Rurki des russes du X—XIII, Roma, 1929.
2) Baumgarten ibid et 7.
О. Й. Назарко. Святий Володимир Великий, Рим, 1955.
3) N. Baumgarten, ibid. стор. 7.
4) N. Baumgarten, ibid. стор. 7.
5) О. Повстенко — Свята Софія. Вид. УВАН. Нью Йорк, 1955.
6) М. Грушевський — Історія України-Русі; т. II. ст. 32-33.
7) М. Грушевський — Історія Культури Древней Руси, т. II. ст. 153.
8) Русския святыни на западе Европы. „Киевская Старина" 1885 т. IX.
П. Курінний — Реймська Євангелія. Збірник УВАН „Світання" ч. I. 1947 р.
9) Vicomte de Gats de Saint Aymour. Anne de Russel de France. Paris, 1895.
10) B. Zeib, Rome, Kiev et Byzane a la fin du XI, Paris 1924, стор. 150.
К портрету Анны Ярославны, Киевская Старина, 1884, т. IX, ст. 553.
I. Борщак, Анна Ярославна. Стара Україна, 1925, ч. VI, ст. 100-101.
Е. Шмурло — Лекції по русской исторії, т. I. стор. 419-22.
Н. Полонська — Василенко. Київ часів Володимира і Ярослава. Прага, 1943.
11) N. Baumgarten op. cit. ст. 18, А. Линниченко. Родственые связи русск. князей с угорським королевским домом. Труды Виленск. Предварит. комитета по устройству. IX Арх. съезда. I т. стор. 53.
12) N. Baumgarten. Geneologes et marioges. (Д.б.)

НАЗНАЧЕННЯ МАРІЇ ВАВРИКОВ Q.C.

Ґенеральний прокурор, Стюарт Мек Лейн, проголосив лісту 12 імен канадійських адвокатів, яким у цім новім 1965 році надано почесне відзначення Королівського Радника (Q.C.). На лісті знаходиться імя Марії Вавриков, широко відомої у Вінніпезі визначної громадянки.

Марія Вавриков є першою українкою в Канаді, що записалась на факультет права в Манітобському університеті, який закінчила 1934 р., а в два роки пізніше, 1936 була прийнята до лави адвокатів.

Народилась Марія Вавриков у Вакав, Саск., її дівоче прізвище Марія Закус. Від 1936 року вона веде свою канцелярію у Вінніпеґу. Пані Вавриков відома у багатьох ділянках життя — суспільно-громадським, політичнім та українським, зокрема серед українського жіноцтва. Вона вже довгі роки є членом домініяльної управи Комітету Українок Канади, репрезентуючи ЛУКЖ. Вихована на демократичних засадах, уміє примінити їх і до громадського життя, шануючи переконання, групові чи релігійні інших. Як культурна людина здобула собі широку популярність як серед українського оточення, так поза ним. Марія Вавриков є матірю трьох дітей, яких вихованню присвячує багато своїх сил, бо від кількох років осталась вдовою, перебравши піклування й опіку родиною.

Вітаємо пані Вавриков з нагоди цього відзначення і бажаємо багато успіхів у многранній майбутній праці.

Марія Вавриков з дітьми.

Українки – учасниці наукових з'їздів у Ню Йорку

З кінцем грудня відбулися в Нью Йорку річні конвенції американських наукових товариств Модерної Мовної Асоціяції (МЛА), Американського Назвознавчого Товариства (АНС), Американського Фолклорного Товариства (АФС), Лінґвістичної Асоціяції Америки (ЛСА) й ін. з участю понад 5 тисяч професорів і викладачів із Америки й Канади, в тому коло 30 українців. В з'їздах узяли участь українки — викладачки високих шкіл в Америці: д-р Наталя Пазуняк із Пенсильванського університету, проф. Н. Василева й д-р Ніна Синявська з Колюмбійського університету, проф. Марія Овчаренко з Іллінойського університету, п. М. Петриченко з Сиракузького університету та інші. Доповіді виголосили й у дискусіях приймали участь: проф. Яр. Рудницький з Вінніпеґу, проф. Вол. Жила з Лубок, Техас, проф. В. Ящун із Пітсбурґу, проф. Ю. В. Шевельов із Нью Йорку та інші. З нагоди конвенції Український Народний Союз влаштував дня 28 грудня в готелі Ню Йоркер зустріч українського громадянства з учасниками конвенцій, у якій крім українок та українців взяли участь проф. А. П. Колеман, бувший Президент МЛА, проф. А. Сенн із Філяделфії, Президент АНС, проф. А. Влах редактор міжнародного журналу „Букс Аброд", проф. С. М. Джонс, голова Відділу Модерних мов Манітобського університету, й ін. Між приявними на конвенціях роздано деякі видання й проспекти Української Вільної Академії Наук із Канади. Чергові конвенції відбудуться в Чікаґо з кінцем грудня 1965 року.

ЗАПЛЯНОВАНА КОНФЕРЕНЦІЯ СЛАВІСТІВ

Славістичний Міждепартментовий Комітет при Албертійськім університеті поробив заходи для скликання Конференції, яка мала б відбутися в Бенф, Алта в днях 9, 10 і 11-го червня 1964 р.

Форма Конференції мала б мати характер дискусії „довкола круглого стола", а головним мотом має бути: Проблеми і перспективи канадійських славістів. В програму мають входити такі головніші справи, як історія славян в Канаді, інтеґрація, асиміляція, духове обличчя славян в групі канадійської культури, економіці, політиці, в питаннях двомовности і двокультурности.

Комітет розчислює, що в конференції візьмуть участь спеціялісти по різних питаннях, громадські провідники, словянських організацій, професори, учителі, журналісти, суспільні службовці. За комітет підписаний Богдан Бацюрків.

Тоня Горохович

Асиміляція у побуті

(Продовження з попереднього числа)

Чи можливо і доцільно зберігати всі ці обряди і традиції?

„Все це правда" — скаже не один читач. Але як у наших таких змінених, модерних часах зберігати ці старі й далекі духові нашого часу звичаї й традиції?! І чи доцільно їх зберігати? Як примінити до нашого міського життя такі звичаї як свято-андріївські, новорічне посипання збіжжям, чи процесії на полі у день св. Юрія? Я переконана, що андріївські звичаї дуже надаються для збагачення форм товариського співжиття нашої молоді. Їх романтизм, фолкльорний кольорит, пісенний матеріял, гра і дотепи при нагоді ворожби можуть послужити до піднесення загального рівня товариського життя молоді. Бо хіба ж гуртовий спів, гра, рух, забава в крузі ровесників не дають приємніших переживань як така одноманітна форма розваги, що її дають кіно, ресторан, телевізія чи якась інша трафаретна „парті". А новорічні відвідування знайомих чи сусідніх українських домів з побажаннями — чи не є нагодою для хлопців плекати серед них культуру мови, чемностевих норм поведінки, шанобливого відношення до старших? А чому б, наприклад, не пов'язати звичай св. Юрія із виїздами на т. зв. пікніки чи інші прогулки до наших осель з дітьми із весняною Богослужбою на лоні природи із гутіркою чи розповіддю про одну із проблем чи картину з літературних творів про нашу прадавню культуру?

Треба дати змогу молоді пізнати фолкльор не тільки у танку, вишивці й варениках та голубцях, але й у тих обрядах та традиціях, що є символами для духовости нашого народу продовж віків. Способи їх примінювання до змінених обставин нашого життя справа не найважніша, вони знайдуться, якщо за ними пошукаємо. Пластунки, наприклад, плекають андріївські вечорі, пластунство святкує св. Юрія виїздом в природу. Чому б ця традиція не мала стати загальною серед нашої молоді? Чому б велетенська духова сила нашої первісної культури, що перетривала віки, мала б залишитися тільки в енциклопедіях і взагалі у наукових творах, а не увійти хоч у малих елементах у живе життя?

Зміни в сімейному побуті

Багато є серед нас домів, які люксусово улаштовані, в них можна побачити і дорогі ікони, картини, фортеп'яни, патефони із великою кількістю платівок, навіть бібліотеки, але все це немов декорація, коли нема родинного духу, бо рідко коли всі члени сім'ї мають якісь спільні переживання. Кожний член родини живе своїм власним життям і зустрічі сім'ї відбуваються тільки при столі в поспіху, а рідко коли члени родини спільно працюють. Такий стиль життя вбиває духа сім'ї і там батьки з дітьми не знаходять спільної мови в більшій мірі як нераз у менше вибагливо улаштованих домах. Тому коштом всяких інших занять і праці батьків треба намагатися улаштовувати сімейне життя якнайбільш активне дома при спільному читанні, грі на музичних інструментах, слуханні розповідей цікавих гостей, щоб всі ці заходи викликували приємні спільні переживання, щоб діти любили проводити час дома серед своїх найближчих, щоб їх не тягнуло постійно до ресторанів, телевізій чи до кіна, як до одиноких джерел розваги й приємности дозвілля. Холодна атмосфера дому, постійний поспіх, брак матері дома, словом модерний стиль домашнього життя — це основні й найбільш дошкульні зміни у нашому побуті.

Для вдержання атмосфери в родині, для надання національного кольориту хати багато помагає внутрішня її декорація. Це не є маловажним чи є ікона в хаті, які картини висять на стінах, чи світлицю прикрашують, якщо не оригінальні, так принайменше репродукції образів із українською тематикою. Чи в хаті є такі декоративні речі як українська стилева кераміка, вишивка, килим, але у естетичному поєднанні із меблями, що не повинні відзначатися надто разячою яскравістю і багатством кольорів, бо це не гармонізує із різнобарвністю нашого народнього мистецтва. Треба витворити своєрідний стиль декорацій нашим народним мистецтвом модерних міських хат, щоб розвинути добрий смак, словом працювати у тому напрямі, щоб культура житла стала на відповідному рівні.

Побут товариського життя

Права громадянства набув собі вже у нас звичай улаштовувати т. зв. „шавери". Мені здається, що ця форма товариського співжит-

тя витворилась у суспільствах із зацікавлення до піднесення стандарту життя, у яких менше зрозуміння до емоційности, чи до шукання глибших, поетичніших форм вияву відношення до ближнього. Купування дарунків не може бути одинокою формою вияву прихильности до приятеля чи знайомого. „Шавер" перед шлюбом для обдарування нареченої дрібничками, які вона потім перераховує на кількість долярів, й висотою цін буде міряти прихильність до себе окремих людей — це, на мою думку, дуже прозаїчний звичай. Чи можна його проміняти за український дівич-вечір? Який глибокий зміст, і скільки там нагод для задуми нареченій про своє майбутнє життя! Улаштовуючи дівич вечір — це, по-мойому, куди кращий дарунок нареченій як матеріяльні дарунки. А коли хочеться і обдарувати її ними, тоді робити це попри традицію „дівич-вечора", нехай те обдаровування не буде головним у цілім заході вияву уваги до нареченої. Не перераховуймо усе наше життя, навіть такі виняткові моменти як одруження, на матеріяльні еквіваленти. Відновлюймо ті звичаї і традиції, що дають переживання і то переживання зв'язані із чимсь вищим, а не обов'язково з дарунком матеріяльним.

Та чи тільки „шавери" у нашому весіллі? А всі інші елементи еміграційних новостей, як: спрошування гостей на весільне прийняття з тим, щоб вони складали дари при поділі весільного торта, як ловлення дружками букета молодої, а знехтування таких основних у нашому сімейному вияві, як благословлення батьками молодят перед шлюбом. А скільки у нас уже випадків, що діти одружуються без відома батьків, бо мовляв, то не є їх „бізнес"... Такі явища заперечують в основі духа нашої сім'ї.

Манія дарунків також явище асиміляції. Обдаровування — це вияв прихильности. Але дарунки у нашому житті уже не мають цього значення. Їх така маса й часто вони стають не виявом прихильности, але конвенціональних „не випадає", що у багатьох випадках спричинює не приємність, але клопіт для обдарованого. Пригадаймо собі — скільки матерів не знають де подіти гори нікому непотрібних дитячих забавок, дешевої біжутерії, глечиків і тому подібної непотреби, або візьмім за приклад ту популярну у даному середовищі пані чи пана, якому кожного року „випадає" робити „несподіванки", що кілька років ювілеї з обдаровуванням такими трафаретними речами як радіо, лямпи, попельниці, чи інші зайві прикраси, яких вони зовсім не потребують.

Дарувати можна не тільки матеріяльні речі. Треба культивувати такі форми дарунків як: книжка, картина, платівка, як приготована скромна гостина із відповідною мистецькою чи розваговою програмою, як просто тільки сказання уваги, гарні особисті побажання, а не на стандартній закупленій картці з готовим текстом.

Побут громадських товариств

Рідко де тепер відбуваються якісь громадські сходини без того, щоб при відкритті й закритті їх не плила ціла повінь непотрібної фразеології на тему відкривань, представлювань бесідниць, чіпляння корсажів, дякувань за це і за це, аж поки зачнеться правдива програма. А при кінці сходин знову ця ж сама порція подяк за все, дослівно за все, до найменших подробиць. Звідки воно взялось у стилі нашого життя? Чемність і вияви вдячности належать до культурних форм поведінки. Але коли вони надмірні, це свідчить, або про нещирість, і тоді вони викликують несмак, або про нездібність вичувати кому, і коли, справді належиться заслужена подяка. Тоді у слухачів витворюється поняття, що увесь цей потік слів — це трафаретна форма, яка нічого не говорить тим більше тим, яким дякується. Ніхто тоді поважно не сприймає говореного.

Нема нічого прикрішого на громадському зібранні як слухати похвали і подяки тим і за те, що не відповідає дійсному станові, тобто за працю, якої хтось не вложив у справу, похвали, дуже часто незаслужені. Це деморалізує й обнижує рівень нашого громадського життя. Хочеться ж нарешті може комусь мати дійсний образ стану членства, рівня праці, можливостей тієї організації, критичної аналізи пройденого шляху, щоб побачити успіхи, але й пізнати помилки. Зокрема жіночі сходини грішать цим стилем ведення своїх зборів. І це, мабуть, спонукало Івана Чабанрука написати вдалий фейлетон у листопадовому числі „Нових Днів" п. н. „Величаве свято книжки", який є доброю ілюстрацією вище сказаного.

Але надмірна чемність і дякування панує скрізь. Нераз ніяково є від того, що такі малі вимоги до нас, членів даної установи чи організації ставлять провідники їх, чи що, мовляв, ми члени такі ласі на ті похвали-подяки, щоб їх так щедро за малі зусилля роздавано. Думаю, що ця проблема є важливою психологіч-

Одержала стипендію ім. Михайла Ситника

Цьогорічну стипендію з Фонду ім. Михайла Ситника на Саскачеванському університеті одержала Олена Гунчак. У своїм листі до пані Зеновії Ситник, оснувательки фонду, студентка Олена Гунчак пише: „...я вдячна Господу, що зможу цього року побирати вищі студії на Саскачеванському університеті, а тим самим я буду вчитися української граматики і про Тараса Шевченка. Цих два окремих предмети признані в студіях, які призначені до мойого факультету Bachelor of Science in Norsing.

При Саскачеванському університеті, три роки тому заіснував фонд ім. Михайла Ситника на щорічну виплату стипендії студентові, або студентці з ділянки українознавства. (В Саскачеванському університеті українська мова кредитована). Цей фонд оснувала пані Зеновія Ситник з Давфину в память свого чоловіка. Михайла Ситника.

Олена Гунчак

Бл. п. Михайло Ситник був довголітнім учителем у Манітобі, головно учителював в околиці заселених українцями. Любив він молодь і заохочував її до набування вищої освіти належав до організації українських учителів, поклав значні заслуги у розбудові громадського життя на місцях. Цінив високо роботу українських Інститутів, піддержував їх своїми пожертвами. Поруч нього завжди йшла його дружина, Зеновія, оцінюючи ідейність свого чоловіка, була йому помічним і найкращим товаришем життя.

Заснування Стипендійного Фонду ім. Михайла Ситника, це вияв пошани світлій памяті ідейного громадянина і взірцевого педагога виховника, який більшу половину свого віку віддав українським дітям, навчаючи їх шанувати все своє рідне, а понад все вивчати свою мову і письмо. І так по лінії уподобань свого чоловіка оснувала пані Ситник невмирущий памятник — стипендійний фонд ім. Михайла Ситника в Саскачеванському університеті. Кожного року університет готовий виплачувати $100.00 студентові, чи студентці за студії української мови. Цей фонд є завжди триваючим, бо виплачується він з відсотків зложених на цю ціль фондів.

Олені Гунчак бажаємо успіхів в її дальших студіях.

ною передумовою до пожвавлення діяльности наших громадських організацій, бо ж заколихування себе похвалами й подяками, коли так багато прогалин, коли треба зрушення сумління, мобілізації зусиль. — Це знеохочує, обнижує, і ніяк не підносить рівня нашого життя.

Цей стан має ознаки асиміляції тому, що американську чемностеву незобов'язуючу форму поведінки у щоденному „бізнесовому" житті ми безкритично перенесли на громадський відтинок і надуживаємо чемністю там, де треба суворої критики й постійного шукання за джерелами неуспіху, а не задовольнятись найменшим успіхом.

Нема тут змоги зупинятися довше над такими цілком чужими й далекими від нашої духовости явищами як уведення святкування „геловіну" у деяких дитячих і молодіжних організаціях, як святкування безчисельних ювілеїв, „несподіванок" на терені громадських організацій, бо все це обтяжує наші організації зайвою активністю невластивою, яка мусіла б бути використаною на інші відтинки. Канадійські середовища, що всі ці імпрези улаштовують, можуть собі позволити на такі люксуси, та й зрештою це у них робиться на терені професійних угруповань, парохіяльних, у клюбах, а не в загальногромадських, яких стиль діяльности напевне й у них є іншим.

Я згадала тільки дещо із по-мойому, важливих форм нашого життя, які витворились на еміграції. Вони не відповідають ані нашій культурі, ані не вказують на здорові тенденції.

Людмила Коваленко

ЯК НЕ ТРЕБА ПРИБИРАТИ ХАТУ!

Шість моїх приятельок написали, що заїдуть до мене по дорозі на відкриття пам'ятника Шевченкові у Вашінґтоні, а сьома подзвонила в п'ятницю, напередодні відкриття. Я була рада їх бачити, але одночасно заворушилась перед моїми очима різні куточки — видні і невидні, — які я вже давно збиралась прибрати — та так на збиранні і спинилась.

Відповідаючи на листи і запрошуючи через телефон, я весь час мала перед очима найбільш запущені речі, які конче треба буде довести до порядку: під книжковими полицями лежати на підлозі купи „Українського Голосу", де друкуються мої" Степові Обрії", скатертина на столі хоч і вишивана, але її час вже занести до пральні, а пошивку з вишиваної подушки на канапі конче треба бодай переполоскати!... Були ще й інші мої гріхи: шафку на мітли і щітки вже давно треба б перечистити і застелити новим папером, а балькон абсолютно треба було вимити...

Кожного ранку, їдучи на працю, я казала собі, що ввечері мушу зайнятися хатою, і кожного вечора виникало щось інше... Особливо наполегливо вилазила мені на передній бік пам'яти думка про те, що у другій книзі моєї трилогії „Пророчість" (яка іде за „Степовими Обріями), у мене в сцені погрому босяки розмовляють українською мовою...

Всю трилогію я пишу так, що всі персонажі розмовляють українською мовою, тільки дене-де вставляючи особливо характерні російські вислови. І поміщики, і селяни, і інтеліґенція — італійці, греки і жиди всі в мене говорять українською мовою, навіть тоді, коли сперечаються за цю мову — і нічого, звучало це нормально. А от босяки — їх українська мова чомусь все стирчала мені перед внутрішніми очима, ніби якийсь недоладний патик...

І тому, я облишила на якийсь час і скатертину, і подушку, і навіть холодільник, хоч і почула, як дружні, але спостережливі очі моїх приятельок будуть додивлятись до кожної дрібниці... Натомість, я засіла переробляти своїх босяків.

Переробляти рукопис, який до того ж є в двох примірниках — справа досить складна і ніяк не допомагає чистоті в хаті. Рукописи, розкладені на кілька пачок, лежали на канапі, нові перероблені сторінки — на кріслі, копірка розліталась кругом по підлозі — а викидати не було часу... Деякі сторінки шкода було переписувати всі — то з них вирізувались шматки і вклеювались нові... А пляшка з клеєм чомусь завжди має нахил перекинутись і то ніде інде — а тільки над „кавовим" столиком...

Мова у моїх босяків, може, і вичищувалась, ставала більш відповідною до того, як вони говорили, але моя кімната ніби сама була після погрому...

Коли в п'ятницю вранці перша моя гостя подзвонила з автобусної стоянки, що вона незабаром приїде до мене, — я кінчала вклеювати останні вставки у копію рукопису...

Не було часу думати, ані щось там прибирати. Я миттю схопила всі числа „Українського Голосу", загорнула їх у вишивану скатертину, яку стягнула зі столу, накрила все це подушкою — і запхала у шафу для білизни, десь далеко, на верхні поличці, бо тільки там ще було трохи вільного місця. Після цього швиденько застелила стіл набійкою (все ж таки в українському стилі), викинула копірки, — і з спокійним серцем пішла в кухню варити каву для дорогої гості, з полегшеним серцем наспівуючи чомусь:

„Нині відпускаєш раба Твого..."

(АҐ) Невесела доля вдови, особливо коли її примушують негайно заплатити великий спадковий податок від спадщини, яка має виплачуватися частинами. Вартість майна, отриманого в спадщину, оцінюється так само, як набуте майно, і внаслідок цього обтяжується податком, який застосовується при звичайній купівлі. В додатку, цей податок мусить бути сплачений негайно й повністю навіть тоді, коли доходи з спадщини мали б надходити етапами протягом багатьох років. Часто буває, що вдова, не маючи інших доходів, не має змоги заплатити цього податку.

У результаті з'їзду Канадської спілки клюбів працюючих професійно жінок підготовано резолюцію, в якій висунуто вимогу, щоб майновий податок — від майна, отриманого в спадщину, можна було сплачувати частковими платежами і щоб він відраховувався від щомісячних доходів. Свого часу Канадська Промислова Палата вже пропонувала цю справедливу розв'язку Міністерству фінансів. Немає нічого дивного в тому, що вдова, яка лише частинами дістає доходи з майна, отриманого в спадщину, домагається, щоб встановлено процедуру етапного стягання податку від цього майна.

ЗАУВАГИ ДО ПИТАННЯ ПРО УКРАЇНСЬКУ КУЛЬТУРУ

(Доповідь виголошена на 26-му Провінціяльному З'їзді Складових організацій СУС Східньої Канади 11-го жовтня 1964 в Монтреалі)

З того часу, як французи Квебеку почали домагатися заведення двомовности та двокультурности у цілій Канаді, інші етнічні групи, а між ними перші українці, почали ставити свої вимоги і самі почали більше цікавитися своєю мовою і культурою.

Питання української культури не сходить зі сторінок нашої преси, в Торонті відбувся минулого року тиждень української культури, а на весні цього року цілий ряд доповідей про українську культуру. Голова Союзу Українок Канади, пані А. Токарик відвідала цього літа відділи Союзу Українок Канади в Західній Канаді з доповіддю „Розбудовуймо українську культуру".

Здавалося б ця тема вичерпана. Та чим більше ми цікавимося питанням про українську культуру, чим більше над цим питанням працюємо, тим ширші горизонти відкриваються перед нами.

Найперше хочу уточнити певні поняття.

Культурою певного народу називаємо все, що створено людиною приналежною до цього народу. Розріжняємо культуру духову і матеріяльну. Під духовою культурою розуміємо всі прояви творчости людського духа чи розуму: релігійні почування, наука, література, мистецтво, виховні системи, суспільні організації й т. п. Духова культура — це те все, що спримнює і поглиблює наше духове життя. Духова культура, як сказав проф. В. Голубничий, „це потреба непотрібного", це вишиваний рушник, який не служить до витирання рук чи обличчя, але для окраси образів чи взагалі нашої хати і задовольняє наші естетичні потреби.

Натомість матеріяльною культурою називаємо ужиткове мистецтво: все, що створила людина для задоволення своїх фізіологічних чи зовнішніх потреб, як хатня культура, традиційні страви, вишиваний одяг, гончарство, архітектура, різні ділянки господарства і т. подібне. З матеріяльної культури виділяється, як окреме поняття, технологічна цивілізація. Під технологічною цивілізацією розуміємо всі вжиткові вироби техніки, що спримнюють та полегшують наше фізіологічне життя, як хатні електричні прилади, потяги, авта, літаки, тощо.

У 20-му столітті наше життя опанувала технологічна цивілізація в наслідок зросту міста, машин та переваги маси над індивідуальністю. Через уліпшення комунікації звузилися простори, улегшилося подорожування, уведенням до кожної хати радіо та телевізії помножилося число вражінь, але зменшилася глибина переживань. На Україні зникла поезія села з вишневими садками та квітниками, натомість виросли міста, фабрики та машинова продукція. Тут у Канаді, особливо це помітно на сході Канади, маємо ще фарми порозкидані між великими містами з численними хмародерами та фабриками, але ці фарми стратили свою індивідуальність і чар. Обробка землі переводиться, фармерські хати мають усі досягнення модерної техніки: водогін, каналізація, електричне освітлення, електричні хатні машини, радіо, телевізійні апарати і т. п.

Цей модерний, т. зв. американський стиль життя дозволяє нам користатися всіма здобутками цивілізації, витворює з людей одноманітну масу, веде до умасовлення людини. У комуністичних країнах цей процес штучно підтримується урядом, там робиться, як це називає

ДИТЯЧИЙ ТЕАТР

(Канадійська Сцена) — Пані Рубеш, дружина Яна Рубеша і відома телевізійна й фільмова артистка, підшукала успішну формулу драматичної розваги для дітвори. Два роки тому вона зібрала невеличкий фонд на постановку „Елис ін Вондерленд" (Елис у країні див). На здивування жертводавців ця постановка дала ще й деякий прибуток. Ще дві драматичні постановки були такі успішні, що її проєкт здійснюється тепер на безкорисливій базі, як „Дитячий Театр Музею". Прибутки з постановок ідуть на розвиток театру і в майбутньому постійний дитячий театр матиме власний будинок. Цього року великим успіхом користується постановка „Сіндбад". В грудні постановки цієї драми буде пересунено з субот на звичайні дні тижня, відповідно до святкового сезону.

Чи Ви вже вислали свою передплату за „Промінь"? Коли ні, то погляньте на наліпку, яка Вам покаже дату. Памятайте, що журнал виходить тільки завдяки Вашій передплаті і пожертві.

проф. д-р О. Кульчицький, масифікація людства: там усе, що виходить понад поверхню маси, все індивідуальне переслідують, нищать.

Звичайно, приємно користатися усіма здобутками цивілізації: мати автоматичні елекричні хатні машини, їздити автом тощо, і ми не хочемо від цього відмовлятися, але ми теж не повинні занадто захоплюватися всіма цими здобутками цивілізації і бачити ціль нашого життя лише в набуттю цих здобутків. Не забуваймо про національну культуру, наші традиції, звичаї, пам'ятаймо про духову культуру, про потреби нашого духа.

Технологічна цивілізація є в своїй істоті інтернаціональна. Духові культури всіх народів мають у собі теж багато спільного, загальнолюдського, але кожний народ має в усіх галузях культури щось особливе, властиве лише цьому народові, що робить усі ці здобутки близькими й дорогими для нас. Це відчуття своєї культури робить людину національно свідомою. Для поглиблення нашої національної свідомости мусимо ту культуру пізнати ближче, засвоїти собі її.

Для нас, споживачів культури, у першу чергу важливим є оволодіти мову свого народу, а то не лише розмовну мову, але головно літературну. Знання літературної мови дає нам можливість пізнати нашу літературу в оригіналі, у чистому первісному одінню. Є певні вирази в кожній мові, які тяжко перекласти іншою мовою, і тому переклад ніколи не може дорівняти оригіналові. Досконале знання української мови в письмі дозволяє нам правдиво оцінити нашу високовартісну літературу, і дає нам естетичне задоволення, як кожний здобуток духової культури.

Ще більш важливим є знання мови для творців нашої літератури. Чим ліпше володіє мовою письменник, тим легше укладе він свої думки на папір, і тим більше оцінять його читачі.

Там само високо, як література, стоять і інші здобутки української культури: наукові досягнення, наші традиції, що звязані з релігійними святами, наша невмируща пісня і взагалі музика, народні танки та інші роди мистецтва. Щоб оцінити багатство української культури, треба старатися пізнати всі галузі цієї культури і передавати цей наш скарб з покоління в покоління.

Українська культура — це стародавня культура, і може витримати порівняння з культурами інших народів, та в багатьох відношеннях стоїть вище, ніж культури інших народів.

Надзвичайно високий рівень мала українська культура за княжої доби. Київ, столиця української держави, у X-XII-му століттях був великим промисловим, торговельним та культурним центром. Тут сходилися культурні течії зі Сходу та із Заходу. Найтісніший культурний зв'язок мав Київ із Візантією, що була спадкоємцем грецької та римської імперії та культурним осередком Сходу. Київська Русь-Україна стояла в той час не нижче, як інші, а навіть вище ніж низка інших тогочасних держав Европи. Багато київських князів було високо-освіченими людьми, знали багато чужих мов, збирали наукові твори у своїх бібліотеках, розбудовували школи. Уже в XI-му столітті княгиня Ганна Всеволодівна заснувала в Києві першу світську високу школу, в якій викладалась також медицина, тоді як у Парижі перша висока школа була заснована в XII-му столітті, а саме 1150-го року Сорбонський університет, а славетний університет в Падуа, Північна Італія, був заснований в 1222-му році себто в XIII-му столітті, аж на два століття пізніше як в Україні.

На тлі такого висококультурного життя на княжім дворі у Києві виростає небуденна постать геніяльної жінки, першої в світі української жінки-медик, Євпракції-Зої, що зайняла видатне місце у світовій медицині. Тому що ця постать мало відома українському загалові, хочу звернути на неї окрему увагу.

Євпраксія була дочкою князя Мстислава Володимировича та внучкою Володимира Мономаха. Народилась вона 1108-го року і виховувалася при великокняжому дворі, дістала добру загальну освіту, вивчила грецьку мову, і вже з дитячих років цікавилася народньою медициною та зокрема цілющими зелеми. Свої знання прикладала до лікування двірської челяді та околишніх селян. Уже у 1122-му році одружилася вона з візантійським царевичем Олексієм Івановичем Комніном, а під час коронації дістала ім'я Зої. Євпраксія-Зоя використала високий стан медичної науки у Візантії і далі поширювала та удосконалювала свої знання в галузі медицини, як науково, так і практично.

У „Наукових Записках" Українського Технічно-Господарського Інституту в Мюнхені за 1963-ій рік проф. Василь Плющ каже: „Власний досвід лікування хворих в Україні та у Візантії, вроджена спостережливість і світлість розуму дали цій геніяльній жінці можливість кри-

тичної аналізи медичної наукової літератури того часу і привели до написання грецькою мовою історичного за своєю вагою медичного трактату під назвою „Алліма" тобто „Мазі". Не дивлячись на свою скромну назву, цей трактат уявляв собою своєрідну енциклопедію медичних знань, при чому енциклопедію, оперту не лише на тогочасній та старій медичній літературі, але і на власних спостереженнях авторки та глибокій критичній аналізі природних явищ. Цей трактат знаходиться в бібліотеці Льоренцо Медічі у Фльоренції." Мусимо бути горді, що перша в світі жінка-медик була українка і ще за княжої доби внесла свій вклад до скарбниці світової науки.

Щоб уміти оцінити свою культуру, треба в першу чергу її досягнення знати, а також вивчати мови та культури інших народів. Щоб затримати молодь у традиціях нашої культури, даймо молоді можливість пізнати нашу стародавню культуру, як також мову і культуру чужого народу, серед якого ми живемо. Ще ліпше є вивчати мову і культуру не лише одного чужого народу, а принаймні ще двох чужих народів. Знання більше мов та більше культур зменшує небезпеку асиміляції.

Щождо батьків, які лише приїхали до нової країни поселення, то на них спадають теж великі обов'язки. Ці батьки володіють українською мовою, знають українську культуру, але вони мусять теж пізнати культуру й мову народу, серед якого доля судила їм перебувати. Діти двомовних та двокультурних батьків не мають почуття меншевартости і не піддаються так легко асиміляції.

Найбільш цінними для українського середовища поза межами батьківщини є ті одиниці, які пізнавши кілька мов і культур, свої і чужі, не цураються своїх предків, а свідомо лишаються при своїй культурі і мові. Знання третьої мови і культури робить асиміляцію безглуздою. Такі багатомовні одиниці можуть належно оцінити свою мову і культуру, бо вона є їм ближча, дорожча, приносить їм більше радощів у житті, робить їх життя повновартісним і підвищує почуття поваги як самої людини до себе, так і оточення до такої свідомої одиниці.

Українські церкви, а особливо українська православна церква, помимо своїх головних завдань зближення нас до Бога та вщеплення нам християнської моралі, мають величезне значення в збереженні нашої окремішности, у боротьбі з асиміляцією. Богослуження і проповіді українською мовою, наш окремий Юліянський календар вщеплюють широким українським масам пошану до своєї мови та до своїх традицій.

На Юліянський календар було свого часу багато нарікань: звичайно мати окремі свята тоді, коли чужонаціональне оточення має будні дні, приносить для нас багато незручности, особливо для шкільної молоді. Зате Юліянський календар підкреслює нашу окремішність і тому має надзвичайну вагу і виховне значення, як для наших дітей, так і для цілої української громади.

Пригляньмося ближче до наших можливостей утримати молодь при нашій церкві та культурі в Канаді. Тут виступає завдання матері у повній величі: перша мова, яку дитина почує в родині, має бути українська мова. Мати має вщепити дитині любов до всього свого, співати українські пісні або розповідати чи читати казочки. Матері припадає високе завдання навчити дитину молитися Богові і вщепити поняття добрай правди. Дитячі садки, недільні та українські школи мають допомагати батькам у навчанні дітей і дають дітям релігійне виховання.

Курси українознавства поглиблюють знання української мови, літератури та дають ширші відомості про край їх батьків, про українську культуру за давніх часів і в сучасності. Важливими є молодечі організації при церквах чи організаціях, де діти доцільно проводять вільний від науки час у своєму оточенні. Треба заохочувати дітей у своїх інституціях, своїх домівках та на сходинах уживати лише українську мову. Пробуджуймо у дітей любов до української книжки. Потребуємо більше літературних творів з місцевою тематикою.

Велике виховне значення має співжиття нашої університетської молоді в наших інститутах. Заохочуймо молодь до університетських студій, спеціяльно до студій української мови й літератури. У нас бракує двомовних і двокультурних учителів для курсів українознавства. Закладаймо стипендійні фонди. Щоб ми не згубилися в чужому морі, в українській етнічній групі має бути стільки ж або й більше осіб з високою освітою, ніж у чужомовнім оточенні.

Творці української культури мають зі свого боку прямувати до підвищення рівня української культури. Маємо всі ознаки, що українська культура поза межами батьківщини не стоїть, розвивається далі і йде вперед: маємо сво-

їх письменників, мистців у всіх галузях мистецтва та поважне число науковців. Маємо також наукові центри: НТШ — Наукове Товариство ім. Шевченка, УВАН — Українська Вільна Академія Наук, як також високі школи: УТГІ — Український Технічно-господарський Інститут та Український Вільний Університет.

Але все ж творцем української культури була і далі залишається Україна, населення на наших рідних землях. Коли Україна буде самостійною державою, у що ми всі віримо, тісний зв'язок з українською культурою на наших рідних землях буде забезпечений і збереже нас від асиміляції. Поки ж Україна знаходиться під московською окупацією, утримати такий зв'язок дуже тяжко. Треба вміти відділити зерно від полови, відкинути всю пропаґанду і знайти прагнення українського духу на наших рідних землях творити свою національну культуру.

Спробу тіснішого зв'язку з Україною зробили українські інженери, які на III-му З'їзді українських інженерів Північної Америки, що відбувся 5, 6-го вересня 1964-го року в Торонті, присвятили всі свої наукові доповіді новітнім технічним досягненням на Україні. Ця спроба була дуже вдала. Ми мусимо бути горді з того, що мимо всіх перешкод з боку окупантів, наші науковці на Україні здобувають передові місця у світовій науці.

В цей ювілейний 150-ий рік з дня народження поета-генія Тараса Шевченка пригадаймо нові важливі здобутки української культури поза межами батьківщини: пам'ятник Тарасові Шевченкові в центрі українського життя Канади, у Вінніпеґу, поставлений у століття з дня смерти поета 1961-го року та цього року у 150-річчя з дня народження поета відкриття пам'ятника Шевченкові у Вашінґтоні, столиці наймогутнішої держави демократичного Заходу. В обох святкуваннях треба відзначити масову участь молоді. Ці наші досягнення примусили московських окупантів на скору руку поставити пам'ятник Шевченкові у Москві.

Голова Виконного Органу Української Національної Ради, достойний Микола Лівицький закінчив свою доповідь 26-го вересня цього року в Торонті такими словами: „Шевченко в цьому році здобув Вашінґтон і Москву. Віримо, що скоро здобуде Київ, де йому поставлять пам'ятник в сім'ї вольній, новій у Києві, у столиці соборної самостійної України."

Приєднаймося і ми до віри „сильних духом" і пам'ятаймо, що сказав Шевченко у своєму посланію під заголовком „І мертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм в Україні і не в Україні моє дружнє Посланіє". Хай слова його вічно бренять у наших серцях:

„І чужого научайтесь, —
Свого не цурайтесь,
Бо хто Матір забуває,
Того Бог карає!"

Жовтень 1964 **Ганна Янішевська.**

М. Коцюбинський

ПАМ'ЯТЬ ДУШІ

Хто щасливий?

Той, хто дає багато, а бере найменше. На чиїх слідах виростають найкращі квіти, хто по своїй дорозі розкидає для вжитку всіх самоцвіти.

Як? Чи навіть тоді, коли ті квіти виростають з крові серця його, що зрошує землю, і навіть тоді, коли ті самоцвіти — лише стверділі сльози, що поливають дорогу життя?

І навіть тоді...

Хто ж щасливий? Хто ж той бідний богач?

Поет.

А хто нещасний?

Той, чия душа, глибока, як море, ревниво ховає на дні цілий таємний світ, чудний і багатий, як казка.

Чия душа любить, як море бурі.

Хто знає, що буря та підходить з глибини все найдорожче, найбільше затаєне і викине на голий берег, навдивовижу цікавим. Хто знає це-і прагне бурі?

Хто дає те, чого не хоче, чого не може дати, хто годує звіра м'ясом свого серця, поїть його своєю кровю і чує як йому плещуть в долоні байдужі.

Лариса Мурович

ПОЛЕГЧЕНИЙ ТЯГАР

Важка й замерзла смутку брила
На рамені моїм лежить, —
Нести її мені несила,
І так сутужно з нею жить.

Ти научав нас, милий Боже:
„Кладіть тягар — на мене — свій"!
Хоч Бога обтяжить не гоже,
Глагол я виконала Твій.

Але цим льодом, смутку злого,
Тебе не хочу застудить,
Долоні тож кладу під нього,
Щоб ними брилу — розтопить!

PROMIN

Vol. VI, No. 2 ENGLISH SECTION February 1965

UKRAINIAN WRITERS' ASS'N IN EXILE MEETS IN NEW YORK

NEW YORK, N.Y. (Special). — During the weekend of December 26 and 27, 1964 the Ukrainian Writers' Association in Exile, "Slovo," held a meeting at which a new executive board was elected and at which a number of Ukrainian writers delivered addresses on various Ukrainian literary themes.

The new executive board includes Hryhory Kostiuk, who was reelected as president of the association, Ulas Samchuk, Ostap Tarnavsky, Bohdan Krawciw, Yuriy Lawrynenko, Bohdan Boychuk, Dokia Humenna. Ivan Kernytsky, and Sviatoslav Hordynsky. The auditing committee is composed of Mykola Ponedilok, Maria Strutynska and Ludmyla Kovalenko.

At the same time, members of The Association of Writers of Children's Literature held their preparatory meeting prior to the convention which will be held in the spring of 1965 in Toronto.

The Association of Writers of Children's Literature declared it will stay away from all forms of "cultural exchange" with communist emissaries who have been coming from Moscow-enslaved Ukraine to visit Ukrainians in the United States and Canada recently.

The program of the meeting included reports by officers of the Association, a literary evening at the Ukrainian National Home on Saturday night and a program at the Ukrainian Institute of America on Sunday. At the latter event H. Kostiuk delivered a paper on Ukrainian literature abroad, O. Tarnavsky on Ukrainian literature in the English-speaking world, and B. Hoshovsky and Lesya Chraplyva on Ukrainian children's literature. *„Svoboda".*

THE CANADIAN WOMAN TODAY

It is nearly fifty years since Canadian women won the right to vote and to sit in Parliament. In these fifty years women have participated increasingly in activities outside the home. Married as well as single women have moved more and more into the labour force and into occupations and professions that used to be considered exclusively masculine. Women have entered politics and public life. They have become cabinet ministers and senators, diplomats, judges, mayors and reeves.

All this is true. Nevertheless the role of women is frequently questioned today. On the one hand, people ask: Do Canadian women occupy as prominent a place in public life and in the business and professional worlds as one might expect, considering the economic and educational freedom they enjoy? Are they really making a contribution commensurate with their capacities and opportunities? On the other hand, some people deplore the trend for married women and especially young mothers, to work outside the home. Is this truly an asset to society, it is asked, or can married women make their best contribution by fulfilling their role as wives and mothers in the home?

These are controversial questions which can lead to very heated arguments. It is not our intention here to enter the controversy but simply to survey the scene, and to provide a factual basis for groups wishing to consider some of the challenging problems concerning the role of women as citizens.

In the Labour Force

There are nearly two million women in the Canadian labour force. (This term is used by the Department of Labour to designate all persons 14 years of age and over who work for pay). Perhaps few people realize that women now comprise nearly a third (30 per cent) of the total labour force, and what is even more surprising, half of these women are married. Fifty years ago women represented only 13 per cent of the labour force ,and among the married women, few except the poor and needy worked outside the home.

Stenography, typing and clerical work attract the greatest number of women (30 per cent), with personal services coming next (23 per cent), then professional services (15 per cent), manufacturing (11 per cent) and commercial occupations such as selling (10 per cent). The

remaining 11 per cent are employed in variety of occupations. By contrast, women who worked in the early years of the century were employed mainly in domestic service and relatively few worked in offices.

Two world wars gave women the opportunity to show what they could do in jobs ordinarily occupied by men. The result is especially striking in offices and banks, where two-thirds of the stenographic and clerical employees are now women.

The revolution in housekeeping methods has, of course, freed women from many of the tedious and time-consuming tasks of the past. Canned and frozen foods, ready-made clothing, automatic washers and vacuum cleaners — all these innovations have made it possible for women to maintain their role within the home and, at the same time ,take outside employment.

An increasing number of women are graduating from high school and university and are entering the professions. One finds women architects, engineers, astronomers, doctors, dentists and veterinary surgeons, chemists and metallurgists, economists, lawyers and university professors. Nevertheless, women are still drawn mainly to the traditionally feminine specialties of nursing and teaching. These two vocations account for three-quarters of the professionally-employed women. Other lines that attract fairly large numbers are laboratory work, music, social welfare, librarianship, journalism and accountancy.

While there are scarcely any fields of employment that women do not enter, occasionally at least, relatively few achieve top positions of responsibility.

The Civil Service

As far as pay is concerned, legislation exists federally and in eight provinces establishing that men and women who perform the same kind of work must be paid the same wages. This requirement holds for the federal civil service. Most jobs that are advertised for the civil service do not specify "male" or "female" and the salaries paid are on the basis of the work to be done. Still, few women are to be found in top-level positions.

There is no woman deputy minister or assistant deputy minister. An exception at that level is Miss Ruth Addison, one of three Civil Service Commissioners who have equivalent rank to a deputy minister.

Canada is proud of its woman Ambassador to Austria, Miss Margaret Meagher, a career diplomat who served in various capacities in the foreign service before being appointed to her first ambassadorial post in Israel in 1958. Since she became Ambassador to Austria in 1962 she has also represented Canada on the International Atomic Energy Agency which has its headquarters in Vienna. Recently she became chairman of this Agency.

Miss Meagher, however, is only one of some sixty ambassadors and high commissioners heading up Canadian offices abroad. There are, in addition, about four hundred other Canadian officers serving abroad. Of these, 47 or nearly 12 per cent are women. Canada is also represented abroad by 188 trade commissioners none of whom is a woman. The reason for this is that the Department of Trade and Commerce wants its officers to be completely rotational and there are some countries where women trade commissioners are not acceptable. Another factor operating against women in foreign offices is that married women do not usually find it possible to live abroad if it means separation from husband and family.

In passing, it is interesting to observe that in the 95 United States embassies there are three women ambassadors — a figure which, proportionately, does not differ greatly from our own.

Among the dozens of departmental and branch heads in the federal civil service are five or six women. So unusual is it for women to be promoted to director's positions in competition with men, that when Mrs. Irene Baird became Chief of Information Services, Department of Northern Affairs and National Resources in 1962, the appointment was hailed by the press as a milestone. It was the first time a woman had become head of the information division of a federal government department.

Business and the Professions

Outside the civil service, a certain number of women have attained positions of high responsibility in the business and professional worlds. Very often their ability and success is demonstrated in undertakings of their own. Interior decorating, dress designing and hairdressing are familiar examples of enterprises that are often owned and managed by women.

The idea of women being writers, artists, actors or musicians is not at all revolutionary, but when a woman establishes a commercial art gallery or a theatre, that is news. Miss Agnes Lefort pioneered in a gallery venture when she opened the *Galerie Agnes Lefort* in Montreal in 1951. This was the first gallery in

Montreal to deal only in abstract painings. Many of Montreal's younger and more venturesome painters were launched by it. The gallery is now owned by another woman, Miss Mira Godard, though its former name is retained.

An unusual theatre was founded in Montreal in 1958 by another enterprising Montrealer, Mrs. Jeannine Beaubien. This theatre, called *La Poudriere* because of its location in an old powderhouse on St. Helen's Island, specializes in producing plays in various languages — French, English, German, Italian, Spanish, and so on. Many actors who have come to Canada from other countries have participated in *La Poudriere* performances.

The editor of the leading Canadian woman's magazine, *Chatelaine,* is and always has been, a woman. At present the position is held by Miss Doris Anderson while Miss Fernande Saint-Martin is editor-in-chief of the French counterpart *Chatelaine.*

Women have been practising medicine for many years in Canada, but women doctors are still relatively few. It comes as a surprise to hear that in Russia 70 per cent of the doctors are women. Canadian women doctors have, however, demonstrated remarkable skill not only as physicians and surgeons but also as hospital administrators.

The Women's College Hospital in Toronto was founded by women and, for many years, was staffed exclusively. by women. One of these, widely known as a writer as well as a doctor, was Dr. Marion Hilliard who was chief of obstetrics and gynaecology until shortly before her death in 1958. The hospital is ffiliated with the University of Toronto Medical School and it is interesting to note that the staff now includes men as well as women interns and doctors.

Canada has produced some outstanding women scientists. The late Dr. Alice E. Wilson was a geologist of wide renown. She was on the staff of the Geological Survey of Canada from 1909 to 1946, and was the first woman to be made a Fellow of the Royal Society of Canada. Dr. Helen Hogg, one of our few women astronomers, is professor of astronomy at the University of Toronto and is in charge of stellar dynamics at the University's David Dunlap Observatory. Dr. Mildred Nobles is a specialist in forest mycology (the science of fungi) at the Plant Research Institute, Canada Department of Agriculture. The first woman in the world to obtain a master's degree in aeronautical engineering was Elizabeth Gregory MacGill, now a consulting aeronautical engineer in Toronto. (*To be continued*)

FIRST CONFERENCE ON PROBLEMS OF CANADIAN SLAVS

A national conference on Canadian Slavs will be held next June at Banff in the Canadian Rockies. The conference was announced today by Bohdan Bociurkiw, Chairman of the Inter-Departmental Committee on Slavonic and Soviet Studies at the University of Alberta, in Edmonton.

Interest has been so keen that plans for the meetings are going ahead forthwith, stated Professor Bociurkiw. There are 63 positive responses from 14 Canadian and three American Universities. Included in these are 20 faculty persons wishing to present learned papers on their current research or on problems dealing with Canadian Slavs generally.

Efforts are now being made to raise funds for travel and program costs.

Some 250 leading scholars, journalists, government officials, and interested laymen have been asked to discuss the history, cultural contributions, problems and prospects of Slavic Canadians. And in response to this invitation the organizing Committee of the University of Alberta has prepared the three day program of panel discussions, inter-disciplinary papers, and evening workshops. Among the topics to be discussed are: the state and problems of research on Canadian Slavs, the teaching of Slavic languages in Canadian Schools, the history of particular Slavic groups in Canada, the cultural contribution of Canadian Slavs, the problems of integration and assimilation, social and political problems and the place of Canadian Slavs in the current national debate on bilingualism and biculturalism.

It is expected that the Confederence, which convenes June 9-11, just prior to the annual meeting of the Canadian Association of Slavists in Vancouver, will attract some one hundred contributors, discussants and observers from Canada and Northern United States.

Д-р М. Марунчак

СТОРІЧЧЯ КАНАДИ Й УКРАЇНСЬКО-КАНАДСЬКА ІСТОРІОГРАФІЯ

Великим і памятним роком останеться для громадян і жителів Канади рік 1967. В цьому році ціла Канада від океану до океану врочисто святкуватиме століття своєї федерації. Соті роковини існування в житті народу чи держави помітна подія, гідна уваги не тільки учених істориків, соціологів, аналітиків суспільного життя і їм подібним. Того рода історична подія притягає увагу кожного пересічного громадянина, що хоче бачити в обличчі минулого будуче своє і своєї спільноти.

Шлях сторіччя Канади зокрема цікавий тим, що країна з ворогуючих національностей стала високультурною спільнотою, з країни диких прерій цивілізованим краєм, з країни дво-культурних первнів перемінилася в многокультурну мозаїку, з імперіяльної колонії самостійною державою. На протязі одного сторіччя відбулися в Канаді такі соціяльні і політичні процеси, що в інших країнах тривають вони довгі роки.

Щоб гідно зустрічати ювілей сторіччя Канади, федеральний уряд Канади покликав до життя Комісію Сторіччя Канади, що її очолює загальновідомий журналіст Дж. Фишер. Також в провінціях створено т. зв. провінційні комітети, а по містах і муніципалах потворились міські та муніципальні комітети. Всі ці комітети дбатимуть про те, щоб ювілейні святкування не тільки пройшли на маніфестаціях, але щоб залишити серед канадської спільноти тривалі памятки культури. Щоб допомогти фінансово в реалізуванні цих памяток, федеральний уряд зобовязався виплачувати місцевим комітетам по одному долярові на кожного мешканця міста чи муніципалу. Також провінційні уряди заявили свою готовість допомагати в зреалізуванні цих проєктів. З нагоди сторіччя Канади запляновано цілий ряд музеїв, мистецьких галерій, пропамятних каплиць і хрестів, різних памятників, парків та пляж. Без сумніву, все це говоритиме корисно про минуле країни та унапрямлюватиме розвій цієї країни на будуче. Всі ці культурні вартості в матеріяльній площині говоритимуть про питому вартість національних спільнот Канади, бо майже всі памятки сторіччя спонсоровані передусім муніципальними та міськими комітетами. Центральний і провінційні комітети є радше спомагаючими, контрольними і дорадчими органами в цій цілій підготовці.

Щоб однак ці галерії, музеї, памятки й інше не були мертвими, вони мусять бути належно представленими та інтерпретованими. Такою інтерпретацією може бути документальна історія не тільки фактів, але теж живих людей, їхніх особистих і спільнотних дум та переживань. Сподіватися треба, що сторіччя Канади принесе цілий ряд таких історичних інтерпретацій минулого. Сподіватися треба, що появляться історії різних національностей в Канаді. Сподіватися треба, що Канада вперше одержить об'ємисту історію свого минулого, в якій буде основно з'ясований вклад кожної національної спільноти, вложений в розбудову цієї розмірно молодої, але багатої в потенціял країни. Канада очікує з нагоди свого століття синтези елементів, що її творять, унапрямлюють, дають силу і життя. Сторіччя — це нагода подивитись перед себе й поза себе. Це нагода відписати з національного балянсу все те, що гальмує творчі процеси, а підсилити їх всім тим, що є творчим і життєвим. Таку аналізу розвою і росту треба зробити в загально-канадському перекрої, як також на відтинках цих складових елементів, що Канаду творять, цебто на відтинку національних спільнот. Одною із таких спільнот цієї країни є українська спільнота, що має свою повну організаційну і культурну завершиність.

Що нам наголосити з нагоди сторіччя

Коли ціла Канада відмічуватиме своє перше сторіччя, саме тоді, а властиво на рік скоріше, бо в 1966 р. українці Канади відмічуватимуть 75 ліття свого історичного побуту в Канаді. Чому саме історичного? Ця номенклятура потребує певного уточнення. Найновіші досліди доказують, що вже перед 1891 р., цебто перед приїздом Василя Єлиняка й Івана Пилипівського проживали українці в Канаді. Прибули вони сюди під різними національними приналежностями. Питання це докладніше з'ясовує перший том „Студій до історії українців Канади", що внедовзі появиться заходами УВАН. Сьогодні можемо сказати, що часи до 1891 р. — це так звана передісторія нашого побуту в Канаді, однак важлива тим, що вона документує давніші звязки нашого народу з цією країною та може маркантніше насвітлити соціяльні і політичні умовини в Україні. Це також цікава риса в динаміці нашого народу.

Найновіші досліди виказують, що нам тре-

ба докладно простудіювати історію Демевронів чи Демюронів, що прибули в Манітобу в 1817 р., а серед яких ми знаходимо теж українські прізвища. Не прослідженa теж історія приїзду українців з менонітами. Це все передісторія нашого побуту в Канаді, що чекає своїх дослідників.

Знова, якщо йдеться про історію 75-літнього побуту українців в Канаді, то знова ж най новіші досліди виказують, що це 75 ліття мало свої етапи досі ненадто ясно з'ясовані. Найцікавішим етапом, що досі був мало відомий, а який відкрив у своїй праці п. н. „Початки поселення українців в Канаді" др. В. Кисілевський, потребує дальшого дослідження. Маю на увазі групове поселення, започатковане в 1896 р. та акцію українських політичних і громадських діячів у Львові в цій справі в 1895 р. Сьогодні вже бачимо ясні контури цієї справи, що її назовні репрезентував др. Йосип Олеськів. Хіба можна інакше розуміти такі заяви др. Олескова в його брошурі „Про вільні землі", що появилася заходом Т-ва „Просвіти" у Львові, де на стор. 35 читаємо: „Отже для того, щоб першим колоніям руським запевнити поводження, вибирається сего літа на жнива важлива виправа руська до Канади, зложена з д-ра Олескова, професора господарства в семинаріях учительськім у Львові і двох селян". (Цитат після старого правопису. Слового „руським" треба розуміти українським). У висліді цієї поїздки, до речі виїхало було двох делегатів, а не трьох, в „Ділі", львівському щоденнику, в листопаді 1895 р. появилася була довша нотатка про „довірочну нараду" українських представників в справі еміґрації українського селянства, в якій взяли участь слідуючі визначні громадяни української спільноти у Львові: Цитуємо за американською газетою „Свобода", що передрукувала цю нотатку 12 грудня 1895 р. „Взяли участь з русинів позамісцевих слідуючі Вп. Панове: Сов. Лонгин Рожанковський, адвокат в Золочеві, Павло Думка з Купчинець, Кирило Ґеник з Березова, Іван Радуляк з Глушкова, Іван Гошовятюк з городенки, др. Теофіль Окуневський з Городенки, о. Іван Мащак, парох з Потур, Михайло Лавришко з Городенки, Петро Рибіцький з Незвиськ, др. Андрій Чайковський, адвокат з Бережан, та Степан Гарматій з купчинець, а з місцевих др. Іван Франко, др. Йосип Олеськів, Вячеслав Будзиновський, др. Андрій Кос і др. Микола Шухевич". В продовженні цієї нотатки довідуємось над чим радили тодішні батьки народу: Знова цитуємо: „По вислуханні справоздання д-ра Олескова з його подорожі по Америці узнали зібрані однодушно конечним занятися практично справою еміґрації. Годі дальше нам байдуже приглядатися, як наш народ з нужди продає жидам за півдармо грунта і кидається товпами на осліп до бразилійського пекла, куда його ваблять платні за кожду голову чужі і тутешні агенти... Мусимо рятувати землю... мусимо рятувати людей від погибелі... Вибраний стисліший комітет поробить кроки до того, щоби ми могли посередничити в продажі землі в християнські руки, вказували еміґрантам яко ціль еміґрації краї, в котрих можуть собі здобути лучшу будучність... Запевнити еміґрантам найдешевший переїзд і хоронити їх реально від визиску... В протягу кількох тижнів вийде книжочфа д-ра Олескова з найдокладнішими інформаціями і радами для еміґрантів. Нехай люде не їдуть юрбами до Львова по личні інформації, нехай задержаться з виїздом, бо і так на грунт нема пощо пускатися перед весною. Незадовго знайдуть всю пораду і опіку у своїх".

З весною 1896 р. працював вже у Львові еміґраційний комітет, званий популярно „еміґраційним бюром", що його очолював відомий кооператор Василь Нагірний, а в склад його входили ще такі видні постаті українського життя з того часу: Вячеслав Будзиновський, редактор „Громадського Голосу", Осип Марків, редактор „Галичанина", др. Кость Левицький, др. Лонгин Рожановський, о. Олександер Стефанович, о. М. Качала та о. М. Гірняк (гляди „Свобода" ч. 18, 1896). Так почалося групове поселення. Про що говорять ці факти? Засадничо про те, що вже в 1895 р. провідники українського народу у Львові думали про збірнотне поселення, цебто про спільнотне життя своїх земляків поза кордонами Батьківщини.

З чим виїжджали українські поселенці з рідних земель? З якими планами та ідеями? Перша групова колонія створена в Канаді носила назву Руської Свободи. Тут доцільно відмітити, що Една—Стар була створена небилівцями на чотири роки вчасніше. Перша українська колонія в Манітобі звалась „Русь-Рутенія". Теперішній Стюартбирн і околиця. Друга групова колонія, що постала в місяць пізніше коло Давфину називалась „Теребовля". Можна було б наводити по цій матерії ще дальші приміри. Всі вони разом говорять про національну підметність українського поселення, про його бажання бути собою в національно-культурній площині. (Далі буде в сл. ч.)

В пізню годину

Відкриваю двері у м'яку, чорну чорність. З неї поволі випливає зірка. Одна, друга, третя... багато багато... Підїжджає Великий віз.

— Сідай! Їдь у зоряні простори. Від зірки до зірки. Закуриться Чумацький шлях.

Чумацький шлях. Він ніби звузився. А може це так у цій країні? Тут же чумаків ніколи не було. Дійсно не такий він широкий як у нас, як тоді давно. Давно?

Рипнули двері і вітрець, як собачка увірвався та й до стола. Аж світлом лампи похитнув. За ноги хапнув холодними зубами.

— Ходи, доню, покажу Чумацький шлях. — татковий м'який голос похилився над моєю головою.

Пізно, Івасю. — Підносить мати від вишивки свою буйноволосу голову і променисті очі. А й мені не хочеться відірватись від чуда, що передо мною, — книжки.

— Ходім обидві. Там же ж чудо-чудесне! На небі немає синьої краски. Зорі, зорі. Одна за одну краща, мерехтлива. Всі хочуть попереду стати. Одна по перед другої. Товпляться, метушаться, грають красками.

— Бачиш, ось тут, цю білу смугу на небі? Це Чумацький шлях.

— Або молочна дорога, у нас казали. — Голос матері долучується до такого.

Оглядаюсь. Нікого... Трушусь від холоду. Чи тільки від холоду? З-поза меж часу і простору спливає далеке і любе.

— Ходімо до хати. Пора.

— Ні, я жду на сина, на великого сина. Чи прийде? Обіцяв, пізно на дозвіллі прийти.

Спить вже табір новаків. Ліс пішов аж до куренів, нашіптує дітям сни.

З-над Онтарійського озера вітрик несе уривано сміх... хі... хіхі... хі... гі... гіггі... і...

— Гей не дивуйтесь... рветься. Ще раз...

— Гей на дивуйтесь добрії люди
Що в Україні постало.

Молоді, дужі голоси пластових братчиків. Напружений слух шукає одного голосу, одиноко неповторного тембру. Є? ні. Є? ні...

Пісня обривається. Не знають слів. Не знають. Із темряви наближають до мене, до сходів, свічкові туї, височенний клен. Один. Три ясені і дуб сторожили нашу хату. Старі дерева. Прадід садив. А тепер? Що там тепер? Немає ясенів, немає дуба. Спалили у ту страшну зиму холоду і голоду.

— Ти до мене не ходи...
куций коротенький...

Вітрець кидає мені на коліна слова, цілу строфу, одну, другу. В оксамитових тонах, дзвінких, рапавих.

— Це тобі призбирав я.

— На розбирай! Оксамитовий голос твого сина?

— Здається цей... ні... так... ні, ні.

Долучається ґітара, бандура. Тіточна сестра, Рома, колись гарно грала. Моя матуся казала: Рома, як ланя. З її рожевого лиця дивились весело бронзові очі.

А тітка-вдовиця, тичковата, у вічно чорній сукні, дещо рапаво говорила: „нічого їй не пожалую, хай но лише вчиться. А маєтку стане нам до смерти. Ще й лишиться."

Лишився, та не для них. У Сибірі не треба їм маєтків.

— Раз-два, раз-два!

— Гей Зенку, не відставай. До табору!

— Ап енд давн, Ап енд давн. Летс ґов... Летс ґов...

— Пс... тс... тс...

Черевики гостро будять каміння на доріжці. Блимкнули ручні лямпочки.

Ось, хтось іде. Він? І серце кинулось назустріч. Ні, це тільки тінь. Завернули в бічну алею. Вітерець за ними погнався. Тихо. Не прийшов... Не прийшов син. Вже два дні! А хатка так близько. Не заглянути? Не подивитись? Знать не цікаво. А може його там й не було? Певно не було! А може він хворий?

Далеко під лісом курінь заплющив своє останнє блискуче око. Смуток у чорній кирей тихенько присів на порозі хатки. **Лс. К.**

Валентина Ткаченко

Вогнена картина

Осінь завітала у Карпати.
Запалила вогнища свої,
І тепер гірські палають шати.
Жаром обсипаються гаї.

Схили обняло палахкотіння
З букових вершин і до трави.
У річках, на водах, на камінні
Подихи відбились вогневі.

Листя падає, немов краплини,
Надає світінь рожеву дню.
Возять ліс до тартака машини,
Мов по хвилях піднятих вогню.

Довго ще ясніти осінь буде,
Червонити віти і траву
Дивляться з полів на гори люди,
Ніби на картину вогневу.

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

КАДВОРТ, САСК.
Відділ ім. Княгині Ольги

Річні збори товариства відбулися 1-го грудня 1964 р. у домі Марії Табашнюк. Присутніх членок було 14.

Предсідницею зборів була Савеля Ґриба, писаркою Анна Тріщук. Діяльність за рік: відбулося 10 місячних зборів, одні надзвичайні збори. Членки улаштували продаж печива і писанок перед Великоднем, спільне свячене, храм на Зелені Свята обід і вечерю на СУМК з'їзд на площі Зелений Гай. Влаштували базар, де мали продаж ручної роботи і домашнього печива, обід і вечерю.

Жертвували: на Інститут Могили, умеблювали кімнату, на місцеву церкву дали — 457.53, сповнили свій бюджет до централі Союзу.

У касі з 1963 р. осталось — 544.18, прихід з 1963 р. — 1,210.97, розхід з 1964 р. — 1,097.14, в касі осталось — 649.01.

Заряд на 1965 р.: голова — Наталія Котелко, заст. голови — Ґеня Тріщук, секр. — Савеля Ґриба, заст. секр. — Маруся Іванишин, касієрка — Анна Тріщук. Господині — Параска Грицюк, Катерина Гутняк, Анєлька Коваленко, Агата Тріщук і Марія Табашнюк. Господині до церкви — Марія Іванишин.

Софія Котелко, секр.

СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА.
Відділ ім. Ольги Кобилянської

Річні збори т-ва відбулися 2-го грудня 1964 р. в Народнім Домі. Предсідницею зборів була пані М. Рацой, секретаркою пані О. Предій.

За рік відбулось 10 місячних зборів. Членки приготовили спільну Різдвяну вечерю, устроїли осінній базар і 2 випродажі домашнього печива, приготовили і видали 12 інших обідів та перекусок. Ходили колядувати на Церкву, помагали у збірці на Червоний Хрест, брали участь у спільному концерті, з якого прихід передали на поборювання недуги рака. Відділ подарував трофей і грошеву нагороду студентові в місцевій школі за найвищі марки в науці у 12-тій клясі, так само подарував двом студентам українську кухарську книжку за найвищі марки в українській мові.

Т-во передало $561.60 на Український Народний Дім, $347.00 на місцеву церкву, 127 дол. на парафіяльну хату, 10 дол. на „Промінь", 74 дол. на недільну школу. В освітній ділянці т-во влаштувало концерт — в роковини Шевченка, Лесі Українки. Ольги Кобилянської, Ольги Басарабової, Олени Теліги та Свято Книжки. Членки приготовили чайне прийняття, з якого прихід переслано тривалий фонд „Променя". Комітет відвідував хворих. Прихід в 1964 р. — 1,673.22, осталось з 1963 р. — 1,124.91, розходи в 1964 р. — 2,028.78, осталось в касі — 769.35.

Заряд т-ва на 1965 рік, пані: добр. С. Рибалка — голова, Р. Стримбіська — заст., голови, М. Паламарик — рек. секретарка, Е. Рошко — касієрка, п. Лопатинська і Е. Рошко — кор. секретарки, добр. С. Рибалка — референтка журнала, П. Садова — реф. видавництва. Контрольна комісія — М. Івасюк і М. Е. Лазарук.

М. Паламарик, секр.

СТ. ДЖУЛІЄН, САСК.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори т-ва відбулися 4-го грудня 1964 р. Збори відкрито молитвою „Царю Небесний". Предсідницею була пані Софія Охітва, секретаркою Михайліна Сорокан. Членки заряду здавали свої звіти, пані: С. Охітва, М. Сорокан, Доротея Бокшован, Мих. Місюра, Орися Олексин і Софія Процюк.

Діяльність: За рік відбулось 6 місячних зборів і двоє засідань. Відділ сповнив свій буджет до централі. На зборах читано обіжники. Пожертви — на прес. фонд „Променя" — 10 дол. на фонд СУМК — 10 дол., на Колегію св. Андрея у Вінніпегу (на кивот) 275 дол., на оселю Зелений Гай — 50 дол. і опісля знов 150 дол. на подарунок новонародженій доні о. і добр. Стеценків 5 дол. Улаштували Спільне Свячене. Паростас, Великодну забаву, приготовили храмовий обід і забаву, улаштували осінній базар спільно з церк. громадою і Народнім Домом. Висилали картки побажання хворим до шпиталю. Королевою в Зеленім Гаю була Роз-Марія Місюра. Членки продавали базарові білети на осінній базар через цілий рік.

Заряд т-ва на 1965 р.: голова — Софія Охітва, заст. голови — Софія Процюк, секретарка — Михайліна Сорокан, касієрка — Доротея Бокшован. Контрольна комісія — Орися Олексин, Михайліна Угрин, Катруся Хомин, господиня від посуду — Михайліна Місюра, реф. господинь — Софія Олексин. (Після правила подаємо лише одну господиню — **Редакція**). **М. Сорокан,** секр.

ЕНДЕВОР, САСК.
Відділ ім. Ольги Кобилянської

Річні збори жіночого товариства, відділу Союзу Українок відбулися 13-го грудня, 1964 р. в Народнім Домі. Голова т-ва, Анна Корній відкрила збори молитвою. Секретарка, О. Вівчарук здала звіт з діяльности відділу за минулий рік. Касієрка, Розалія Рутковська здала звіт фінансовий.

В протягу року товариство виконало таку працю: приготовило пирогову вечерю, весняний базар, помагало в церковнім обіді, восени приготовило осінню вечерю і випродаж фартушків. Членки ходили під час Різдвяних свят колядувати і передали до церкви 52 дол. До Народного Дому т-во покупило деякі речі, помалювало пивницю, замовило два нові столи та інше на що видало 100 дол.

Зборів місячних відбулось сім. Фінансовий звіт — з минулого року осталось у касі $313.75, прихід в 1964 р. — 351.98, розходи в 1964 р. — 277.13. В касі осталось $388.60.

Заряд т-ва на 1964 р. — Анна Корній — голова, Павліна Чорнобай — заст. голови, О. Вівчарук — секретарка. Розалія Рутковська — касієрка.

О. Вівчарук, секретарка

РЕДФІЛД, САСК.
Відділ ім. Л. Українки

Річні збори жіночого товариства відбулися 4-го грудня 1964 р. в Народнім Домі.

Голова, пані Олеся Ковальська відкрила збори молитвою. Предсідницею зборів була пані Марія Котик а секретаркою пані Анна Дмитрук. Голова дала звіт за минулий рік. Тов. відбуло 10 місячних зборів і 1 засідання заряду. На зборах читано було всі обіжники від централі і провінціяльної екзекутиви.

Праця відділу: Влаштовано освітні

вечірки на роковини Тараса Шевченка, День Родичів і Лесі Українки. Членки приготовили храмовий обід. 2 базари і 2 вечері, 1 прощальний вечірок для панства Семена і Насті Никіфоруків, 1 похоронна перекуска. Вислали квіти хворим в шпиталі. Постарали ризи та інші потрібні речі до церкви на суму 285 дол. Головніші видатки були: на парафіяльний дім в Геффорді — 53 дол., на оселю „Зелений Гой" у Вакав — 25 дол., купили начиння до тов. на суму 53 дол.

Касієрка пані Евгенія Никіфорк дала фінансовий звіт а пані Стефанія Никіфорук дала звіт контрольорки. З року 1963 осталося в касі — 882.95, прихід в 1964 році — 491.41, розходи в 1964 році — 526.87, в касі осталося — 847.49.

Заряд на 1965 рік: Голова — Оля Ружецька, заст. голови — Стефанія Никіфорук, рекор. секретарка — Евгенія Никіфорук, кореспонд. секретарка — Олеся Ковальська, касієрка — Олеся Плюта.

Членкині також брали активну участь в збірці на Інститут Петра Могили в Саскатуні і колядували на церкву.

Марія Котик, кореспонд. секр.

МАЗЕПА, САСК.
Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори жін. тов. відбулися 3 грудня, 1964 року в домі пані М. Скатинської. Збори відкрила голова пані Д. Андрусяк молитвою „Царю небесний"[1] і хвилинною мовчанкою. Предсідницею була голова пані Д. Андрусяк, секретаркою пані О. Маковська. Слідували звіти членок заряду. Голова склала щиру подяку всім членкиням за їх кооперацію.

Товариство приготовило 2 концерти: на День Матері і роковини Шевченка. Улаштувало — День Подяки, членки приготовили храмовий обід, пущення, осінню вечерю, кільканадцять перекусок, бінго і кілька забав.

В протягу року відбулось 11 місячних зборів в першу середу кожного місяця сходились і читали обіжники і листи, мали маленьку розігравку і каву.

Недільну і українську школу вчили під час вакацій пан і пані Мирослав Ягольницькі.

Заряд на 1965 рік: голова — Дора Андрусяк, заст. голови — Дорис Маковська, рекор. секр. — Ольга Маковська, касієрка — Олеся Ойстрик, фін. секр. — Мілька Киба. Контрольна комісія — Ліна Король і Катерина Корній. Програмовий комітет — Дорис Маковська, Ліна Король, Савеля Король, Адріянна Ягольницька. Господині — Марія Снятинська, Павліна Ойстрик, Настя Ковалишин.

Жіноче товариство желає журналові „Промінь" всього найкращого і доброго успіху на цей рік і надальше, також його редакторці пані Наталії Когуській.

Фінансовий звіт: з року 1963 осталось в касі — 756.84, прихід в 1964-ім році — 1,811.85, розхід в 1964-ім році — 1,618.41, в касі осталось — 950.28.

Т-во жертвувало на такі цілі: журнал „Промінь" — 5 дол., Колегія св. Андрея у Вінніпегу — 25 дол. Інститут П. Могили в Саскатуні — 100 дол. — СУМК в Саскатуні — 10 дол. та багато інших дрібних пожертв.

Ольга Маковська, секр.

ОВКБОРН, МАН.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори т-ва відбулися 5-го листопада 1964 р. в Укр. Нар. Домі. Членок присутних було 32. Звіт діяльности т-ва дала голова пані Ґеня Матієшин. Протягом року т-во відбуло 11 місячних зборів, 3 засідань заряду, обіди: спільне свячене, храмовий обід, місійний обід, спільна вечеря і Йорданська вечеря. Перекуски при похоронах і при інших підприємствах. Чайне прийняття під час поїздки пані А. Токарик, голови Союзу Українок Канади.

Відсвяткували свято Лесі Українки, Тараса Шевченка, День Матері, День Подяки і Свято Книжки та Листопадове Свято.

Відограли 4 бінга, 1 хрестикове бінго, 1 базар, 1 представлення. Мали вечорки вишивання і читання. Членки вислали 4 вишиваних речей для провінц. екзекутиви на музейний фонд.

Комітет відвідував хворих. Вислали делеґатку на провінц. з'їзд до Вінніпегу. Відбувається недільна школа. Т-во дало $748.00 на поправлення парафіяльної хати, інші пожертви 100 дол.

Фінансовий звіт: з року 1963 осталося — $119.19, прихід в 1964 році 1,620.98, розхід в 1964 р. 1,386.02, в касі осталося 234.96.

Заряд на 1964 р. пані: Ґеня Матієшин — голова, Марія Ґрошок — заст. голови, Анна Баклащук — рек. секр., Марія Бородій — касієрка, Оля Ковальчук — фінансова секр. Контрольна комісія — Марія Старенька, Каська Туткалюк, Маргарета Маційовська.

Комітет хворих — Текля Цітулська, Василина Слонь, Розалія Маланчук, Галина Сторожук, Катерина Лукащук. Господині — Ірина Франко, Анастазія Коваль, Текля Цітульська.

Референтки: Культурно-освітня — Анастасія Грицак. Зовнішних звязків — Ґеня Матієшин, молодшого СУМК — Анна Баклащук, добродійної праці — Ірина Франко, архіву — Марія Польова.

Анна Баклащук, рек. секр.

МУСІДОРА, АЛБЕРТА.
Відділ ім. Л. Українки

Річні збори жін. т-ва відбулися 5-го грудня 1964 р. в Українськім Народнім Домі. Збори почато спільною молитвою.

Діяльність т-ва: За рік відбулося 7 місячних зборів. З початком року, під час Різдва, членки ходили колядувати на церкву разом з членами громади. Під час товариських забав і по зборах, членки приготовляли перекуску, приготовили одно пирогове пущення, улаштували вечерок на День Матері, приготовили обід під час Візитації Впреосв. Владики Андрея і обід на храм в день Пресв. Богородиці. Членок, які відїхали з нашої місцевости обдарували на память подарунками та посилали квіти хворим. Улаштували дві розігравки і прихід передали на церкву та Червоний Хрест. Сповнили свій буджет до централі Союзу Українок Канади. З року 1963 лишилось в касі 254.50, приходи в 1964 р. — 308.41, розходи в 1964 р. — 139.64, в касі осталось 423.27.

Заряд т-ва на 1965 р.: голова — Марія Лизанюк, заст. голови — Елена Ільков, секр. Катерина Мандрусяк, касієрка — Параска Сорокан. Господині — Марія Кравенчук, Елена Лизанюк, Марія Костюк.

Жіноче т-во желає журналові „Промінь" всього найкращого і доброго успіху на дальше, а редакторці, пані Наталі Когуській кріпкого здорвя на многі літа.

Катерина Мандрусяк, секр.

Вісти з централі Союзу

Головний з'їзд. Домініяльна управа Союзу Українок Канади робить приготування до свого чергового головного з'їзду, який відбудеться в Торонто 9, 10 і 11-го липня 1965 року. Програма з'їзду буде подана в деталях в наступних числах журнала та комунікатах централі.

— — — — — — —

Ювілейний рік „Променя" ...„йдемо назустріч 5-літтю нашого журнала" — подає в своїм комунікаті центральна управа. Роковини починаються від 1-го січня 1965 року. Цілий 1965 рік призначено на ювілейний рік „Променя". Централя закликає відділи і членство присвятити якнайбільше уваги журналові, щоб скріпити його фінансово.

Літературний конкурс Союзу Українок Канади на оповідання для молоді з канадійського життя відкритий до 1-го червня. Правила конкурсу знов поміщені на сторінках „Променя" в цьому числі.

— — — — — — —

Заходами централі Союзу видано друком на циклостилі „Програму для молодших відділів СУМК". На зміст програми складається — Україна, Український прапор, герб України, сценічні картини, деклямації, пісні. Матеріяли для програми зібрала й впорядкувала Наталя Базюк, референтка молодших СУМК.

— — — — — — —

Спроба культ-освітніх вечорів, заходами центральної референтки Союзу, др. Ганни Яніщевської була успішна. Звідомлення подала до „Променя" К. Сакалюк — поміщено на ст. 5. Центральна управа рекомендує відділам улаштовувати в себе подібні дискусійні вечорі.

РЕЗОЛЮЦІЇ УХВАЛЕНІ НА ПРОВ. З'ЇЗДІ В ЕДМОНТОНІ 31го ЖОВТНЯ 1964 р.

Маючи на увазі, що наша майбутність, як одна з більших етнічних груп в Канаді залежить від виховання нашої молоді в українському дусі, цей з'їзд ухвалює, щоб відділ в Альберті звернули більше уваги на організування та діяльність Молодших Відділів СУМК.

З огляду на важливість української преси в життю організації, цей з'їзд закликає всіх членок по відділах робити старання, щоб придбати якнайбільше число передплатників для журнала „Промінь".

У звязку важливости навчання української мови, цей з'їзд закликає своє членство зберігати українську мову, як душу українського народу. Завзиваємо батьків вживати рідну мову по домах і дбати, щоб студенти вивчали українську мову в середніх школах та університетах.

РЕЗОЛЮЦІЇ З'ЇЗДУ

10-11-12-го жовтня 1964, Монтреал, Квебек

1) Як висновок наших доповідей і нарад ставимо, як першу, ухвалу про найбільш болючу проблему: збереження української мови в родині, щоб наш дім був український духом і мовою. Закликаємо батьків до відповідальности, щоб цю ухвалу переводити в життя.

2) Звертаємося до батьків, щоб посилити своїх дітей до дитячих садків, до недільних та українських шкіл і курсів українознавства, щоб пізніше не почули нарікань від своїх власних дітей.

3) Плекаймо українську культуру, горнімось до Української Православної Церкви, зберігаймо наші стародавні традиції і пам'ятаймо слова нашого великого поета — вчителя: „І чужого научайтесь, свого не цурайтесь".

ГІДНЕ ВШАНУВАННЯ

В пам'ять своєї покійної дружини, Анастасії, пан Василь Гавриляк, старший, зложив жертву в сумі 50 дол. на Видавничий Фонд Союзу Українок ім. Наталії Кобринської.

Обидвоє вони завжди цікавилися українським життям й щедро допомагали нашим справам та інституціям. Покійна Анастазія Гавриляк належала до тих наших перших піонерів, що оселилися в Альберті наприкінці 19-го століття. Родилась вона 10-го лютого, 1888 року в родині Григорія і Гафії Стринадків, в селі Руський Банилів, на Буковині. До Канади родина прибула в 1899 році й замешкала на фармі в околиці Дежерлей. Одружилась 9-го лютого, 1903 року з Василем Гавриляком. Пошта й околиця де вони осілися до сьогодні носить назву по пану Гаврилякові — Васил. Тут вони прожили 40 років, а 1946 році переїжджають до Едмонтону. Виховали трьох синів і одну дочку. Троє дітей померли малими в дитинстві. Найстарший син, Андрій, був 6 років в канадійській військовій службі й дослужився ранги капітана. Прожив 25 років на Сході Канади, а тепер є управителем фірми в Едмонтоні. Молодший син, Степан, також служив у війську, одержав рангу лейтенанта. Живе й працює в Едмонтоні. Син Василь, є широковідомий й визначний мейор міста Едмонтону. Донька Марія, замужня Лобай, є учителькою по фаху, а тепер учащає до Албертійського університету, щоб здобути степень „М.А." Враз з чоловіком, Василем Лобаєм, беруть активну участь у місцевому громадському житті, а головно як учителі Недільної Школи при Катедрі св. Івана.

Покійна Анастасія Гавриляк померла 29-го серпня, 1963 року, лишивши в смутку 8 внуків і 2 правнучки. Хай пам'ять її буде світлою між нами навіки!

У 5-річчя „Променя"

КАМПАНІЯ ЗА НОВИМИ ПЕРЕДПЛАТНИКАМИ І ФОНДАМИ

Відділи Союзу Українок Канади, провінц. екзекутиви, окружні представниці, референтки журнала, членки на місцях, читачі — всі до праці над розбудовою журнала.

КАМПАНІЮ за новими передплатниками проголошуємо від м. січня 1965 р. і буде вона продовжуватись до 31-го червня, щоб на головнім з'їзді Союзу Українок, який відбудеться в початку м. липня, будуть проголошені імена нагороджених учасниць кампанії.

ФОРМА цієї ювілейної кампанії є довільна: в ній можуть брати участь поодинокі особи, чи відділи. На місцях є постійні референтки журнала і там можна діяти спільно, чи за порозумінням референтки, в інших місцевостях особи доброї волі напевно включаться в цю кампанію. Нагороди будуть видані індивідуально за кількість здобутих передплат, а найвища нагорода за найбільше число здобутих передплат, особі, чи відділові буде вручено відзначенням на головнім з'їзді Союзу.

НАГОРОДИ: За 3 нових передплат — книжка „Три сильветки" — про трьох найвизначніших письменниць України, проф. Л. Білецький, за 6 нових передплат — книжка „Українська жінка в хореографії" — авторка Марія Пастернакова, за 10 нових передплат — „Чверть століття на громадській ниві", історія Союзу Українок Канади, за 15 нових передплат — „Українські народні вишивки і стіби", в англійській мові — авторка Анаст. Рурик, за 20 нових передплат — „Літопис Українського Життя в Канаді" том 1 і 2-ий, авторка Ольга Войценко.

Разом з тим проголошуємо, що пані Марія Квас в Торонто, здобула вже 6 нових передплатників, які включаємо вже в ювілейну кампанію. Всі проголошені в цім місяці нові передплатники належать до цієї кампанії.

Гарний початок — просимо продовжувати!

ЮВІЛЕЙНИЙ ДАР З НАГОДИ 5-РІЧЧЯ

Крім кампанії за новими передплатниками уводимо рубрику ювілейних пожертв від поодиноких осіб та відділів. Першу таку пожертву зложила пані А. Янішевська, почесна членка відділу Союзу при катедрі св. Івана в Едмонтоні з таким висловом:

„З нагоди пятих роковин нашого журнала „Промінь", складаю свою скромну жертву в сумі $5.00 на його потреби.

ВИКАЗ ЮВІЛЕЙНОГО ФОНДУ „ПРОМЕНЯ"

Відділ ім. Кн. Ольги, Торонто —	$10.00
Відділ ім. О. Кобилянської, Ґлесліи —	10.00
Пані Марія Пастернакова, Торонто —	10.00
Жін. Т-во ім. Кн. Ольги, Содбури —	10.00
Пані Наталія Когуська, Вінніпеґ —	10.00
Пані Анастасія Сарчук — Вінніпеґ —	10.00
Пані Юлія Цимбаліста, Йорктон —	8.00
Пані Катерина Яремчук, Детройт —	6.00
Відділ ім. Лесі Українки, Мензі, Ман. —	5.00
Пані Настуня Коноплів — Міннеаполіс, Мінн. —	5.00
Пані С. Степанюк — Лондон, Онт. —	5.00
Пані Анастазія Стечишин — Вінніпеґ —	5.00
Пані Марія Шевчук — Едмонтон —	5.00
Пані Гафія Янішевська — Едмонтон —	5.00
Пані Юлія Оробко — Торонто —	5.00
Пані Василина Котик — Форт Френсис, Онт. —	5.00
Відділ ім. Княгині Ольги — Донвел, Саск. —	3.00
Пані П. Фіголь — Едмонтон —	3.00
Добр. Марія Фляк — Едмонтон —	3.00
Добр. К. Самець — Наєгара Фалс, Онт. —	3.00
Пані Марія Івасечко — Монтреал —	3.00
Пані П. Бойків — Едмонтон —	2.50
Пані В. Охітва — Едмонтон —	2.00
Пані А. Гуменна — Едмонтон —	2.00
Пані С. Гарасимчук — Ґарленд, Ман. —	2.00
Пані Е. Коваль — Келґарі, Алта. —	2.00
Добр. А. Ґоргіца — Скарборо, Онт. —	2.00
Пані Ніна Кузьменко — Лондон, Онт. —	2.00
Пані Т. Дяковська — Ґримзбі, Онт. —	2.00
Пані Веронія Кузик — Ґримзбі, Онт. —	2.00
Пані Ксеня Пукас — Монтреал —	2.00
Пані А. Ґерич — Монтреал —	2.00
Пані Марія Фещук — Вайта, Ман. —	2.00

Всі пожертви і звідомлення просимо надсилати прямо до редакції у Вінніпеґу. Пишіть за посвідками та листами передплатниць Вашої місцевости.

Хай же не буде ні одної місцевости, в якій не проведено до успішного закінчення цієї особливої кампанії.

Адміністрація журнала „Промінь".

ДОДАТОК ДО З'ЇЗДУ СОЮЗУ УКРАЇНОК В АЛБЕРТІ

Описуючи з'їзд Союзу Українок в Алберті, ми помилково вилишили одну головну частину, а це звіт пані Софії Гриник, провінційної референтки Фонду Фундації (Видавничого) ім. Н. Кобринської. Через руки пані Гриник на Фонд Фундації, перейшло $620.00 готівкою і $205.00 деклараціями, разом $825.00. З цього, $535.00 зібрано за стараннем відділу при Катедрі св. Івана в Едмонтоні.

Марія Самоїл, кор. секретарка

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

АЙСТРИ

Побачив Сергійко у дворі сестру Юлю і одразу до неї:

— Дивись, які насінники, — і розтулив кулак. — З них айстри будуть. Дятько Семен мені дав.

— Дай мені, — попросила Юля.

— Не дам, я сам пасаджу!

Дуже схотілось Юлі виростити свої квіти. Вона вже давно про це думала.

— Хочеш, — запропонувала вона братові, — бери за них мої кольорові олівці.

Повагався трохи Сергійко і згодився: виміняв олівці на чотири насінники, а решту — собі залишив.

Посадила Юля насінники в горщик. Щодня поливала. А як зявилися стебельця — горщик на балкон поставила, щоб і сонце пестило квіти, і дощик напував. Чудові в неї виросли айстри! А Сергійкові насінники так і лишились лежати в коробочці.

Прийшла якось до мами гості, побачили квіти, кажуть:

— Гарні які! Де ви їх дістали?

Почервоніла Юля від похвали і зніяковіло посміхається. А тут Сергійко де не візьмись:

— Це мої айстри.

— Як це твої? — здивувалась Юля.

— А я ж тобі насінники дав! Пам'ятаєш?

— Так то ж насінники, а не квіти.

— Ну то й що. Значить, і квіти мої.

Так чи не так?

Олег Буцень

М. Шевченко

НЕ СТРАШНО

— Що ти намалював? — запитав Гриць у Сергійка.

— Це гірка, а це санки, а на санках — я.

— Ти? На санках ти? Тут же хлопець сам їде, а ти, як їздив, так усе за тата держався. Самому з гірки було страшно з'їхати.

— І зовсім не страшно, — несміливо заперечив Сергійко.

— А чого ж ти тримався за тата?

— А... щоб він не впав, бо слизько ж.

Але й тепер Гриць не вірив:

— А от ти доведи — з'їдь.

— Ну й з'їзду, подумаєш. Хоч зараз.

Хлопчики одяглися і вийшли у двір.

Сергійко поставив санки, сів на них і з сумом подивився вниз на вишню, біля якої кінчалась гірка. І з'їхати хотілося, і боязко було.

— Сергійку, — почув він раптом. Сергійко повернувся і побачив маму, яка стояла на ганку. Санки в цей час хитнулися і... побігли з гірки. Сергійко не встиг і злякатися, як опинився внизу.

— Я ж казав! Я ж казав тобі, що не страшно! — гордо промовив він до свого недовірливого друга і вже сміливо потягнув свої саночки на гірку.

В ГОСТЯХ І ДОМА

Прийшов Івась до Славка. Повісив жупан на вішалку. Витер черевики до постілки, зачесав волосся перед дзеркалом, сказав „добридень" Славковій бабусі і пішов у кімнату гратись з товаришем.

— Бачиш, Славку ,який твій товариш уважливий і ввічливий. Ти повинен з нього брати приклад — сказала бабуся.

— Ходімо тепер до мене.

Прийшли вони до Івася. Кинув Івась жупан в один куток, шапку — в другий і гукає до своєї бобусі:

— Бабуню, то я з Славком. Повісь мій жупан і шапку.

А. Мітла.

Звіт 26-го Провінціяльного З'їзду Союзу Українок Східної Канади

Таїсія Бевш, голова пров. екзекутиви Союзу Українок у Сх. Канаді

Двадцять шостий провінціяльний з'їзд Союзу Українок Східної Канади, відбувся 10-12-го жовтня, 1964, у Монтреалі, Квебек. У суботу, 10-го жовтня, 1964, відкрито з'їзд Молебнем, вдіправляв прот. о. Володимир Слюзар в Соборі св. Софії. Слідувала загальна сесія СУС. у церковній залі, де взяли участь провінціяльна голова пані Таїсія Бевш, від централі Союзу Українок Канади, пані Калина Сакалюк, перша заступниця — голови, від провінціяльної Екзекутиви СУС голова Лука Томащук і секретар Павло Яворський, від провінціяльної екзекутиви СУМК голова Нестор Воронюк, від Інституту св. Володимира, Торонто — д-р Йосиф Горчинський. Були присутні домініяльні голови: СУС — адвокат Теодор Гуменюк, СУМК Богдан Радиш; почесний член СУС адвокат Юліян Стечишин та головний бесідник з'їзду суддя Іван Соломон.

Після обіду, що його приготовили членки відділу Лесі Українки при церкві св. Покрови, відбулася окрема сесія Союзу Українок. Голова провінціяльної екзекутиви пані Бевш відкрила сесію і привітала учасниць з'їзду, які прибули з Торонто, Гемилтону, Оттави, Брендфорду, Форт Френсес, Ніягара Фалс, Виндзору, Лашін, Монтреалу.

До президії увійшли: добр. Л. Слюзар, добр. М. Фотій, добр. М. Легенюк, добр. О. Костюк, пані: К. Сакалюк, др. Ганна Янішевська, М. Нема, Е. Загуряк і панна Стефанія Олійник. В номінаційну комісію увійшли: др. Зоя плітас, пані: Марія Квас, Параскевія Кумпан, Галя Мельник та В. Демостюк. До резолюційної комісії пані: К. Сакалюк, др. Г. Янішевська і добр. Л. Слюзар.

Протокол минулорічного з'їзду був прочитаний в скороченій формі. Слідували звіти урядниць: голова, пані Бевш, кінчаючи 3-ий рік урядування, обширно вичислила різні імпрези, на яких репрезентувала провінціяльну екзекутиву Союзу Українок Східної Канади. Голова подякувала членкам зо кооперацію за минулий рік, та за довір'я а підкреслила особливе признання пані Анастасії Пасерб, заступниця — голови і пані С. Олійник за їх працю. Рекордова секретарка, пані Люба Янкович, кореспонденційна секретарка панна С. Олійник. Членка контрольної комісії пані Марія Іванець, в заступництві касієрки пані Орисі Ґудзовської, подала фінансовий звіт за минулий рік — приходи $732.57, розходи $476.73, чистий прихід $255.84, перенесено з 1963 р. $54.58. Маєток дня 30-го вересня, 1964 р. $310.42. Фінансовий звіт музейного комітету — приходи $68.02, розходи $74.09, маєток $320.90. Референтка організаційна, пані К. Сакалюк, подякувала урядницям за їх невтомну працю. Референтка культурно-освітня і „Променя", пані Анна Євчук, у своїм звіті сказала, що виголосила головну промову під час окружного з'їзду у Ст. Кетеринс 5-го квітня, 1964. Згадала про вшанування пані М. Квас під час з'їзду за велике число передплатниць. Так само пані Євчук здобула поважне число передплатниць.

Голова музейного комітету пані Іванна Вахна у своїм звіті підкреслила слідуючі вистави — в Інституті св. Володимира, Торонто, під час минулорічного провінціяльного з'їзду, на виставі „Український Тиждень" у Центральній Бібліотеці у Торонто, на окружнім з'їзді у Ст. Кетеринс і під час Українського Тижня у Ст. Кетеринс, у Гемилтоні у МекМастер університеті під час з'їзду Канадійської Національної Жіночої Ради. Велике число відділів отримало ляльки до вишивання строїв різних областей. Ці ляльки збагатять Музей провінціяльної екзекутиви. Пані Вахна прочитала спис ново-набутих річей подарованих до Музею.

Представниця на Квебек, пані М. Нема повідомила, що була репрезентанткою від провінціяльної екзекутиви в Оттаві на отворенню їх ново-збудованої церковної залі. Пані К. Сакалюк, в імені домініяльної голови, пані Анни Токарик, підкреслила цінність журналу „Промінь" та зберігання української мови в наших домах.

Доповіді під час сесії були виголошені: добр. Л. Слюзар на тему „Промінь", добр. М. Фотій на тему „Українські школи та оселі", пані Г. Мельник „Дитячі Садки", панна Анна Фігус „Інститут Св. Володимира в Торонті". Слідували дискусії що до підручників та літератури для підростаючої молоді. В неділю після обіду в церковній залі Собору Св. Софії, др. Г. Янішевська, культурно-освітня референтка централі виголосила цінну доповідь „Зауваги до питання про українську культуру". Головнійші доповіді будуть поміщені у журналі „Промінь".

Провінціяльна екзекутива Союзу Українок Східної Канади надалі залишається в Торонто. Склад екзекутиви: голова — пані Таїсія Бевш, 1-ша заступниця — Анастасія Пасерб, 2-га заступниця — Одарка Смильська, 3-та заступниця — Параскева Дверничук, рекордова секретарка — Люба Янкович, кореспонденційна секр. — Стефанія Олійник, касієрка — Єлисавета Коча, музейний комітет — Іванна Вахна (голова), Маланія Буряник, Люба Волошин, Пулхерія Мощук.

Референтка організаційна — Калина Сакалюк, референтка освіти і журналу „Промінь" — Анна Євчук. Контрольна комісія — Марія Колодій, Марія Іванець, Ліда Мельник, представниці на Квебек — Михайлина Нема, Євгенія Загурак. (Докінчення на стор. 32)

ДВАДЦЯТЬ-РІЧЧЯ ВІДДІЛУ ДОНЬКИ УКРАЇНИ

Світлина з святкувань Доньок України у Форт Вілліямі.

1-ий ряд зліва направо пані: Анна Стасів, Олеся Венгер, А. Токарик, К. Пахолків, Ольга Ковальчук, Ольга Михайлишин, 2-ий ряд: Марія Пресунька, Марія Парубій, Роз. Андрус, Марія Олійник, Еліза Шелепюк, Марія Дудка, Олександра Тацюн, 3-ий ряд: Марія Малюжинська, Йосипа Сурмай, Соня Клименко, Орися Яремчук, Михайлина Гарасимчук, Павлина Манчур і Глорія Голт-Галушевська.

Форт Вілліям, Онт.

Організаційна праця жіночого т-ва за 20 років це той час, що творить історію. Ювілейні святкування дають можливість вглянути в минуле, відтворити образ пройденого і поробити пляни на майбутнє.

Наше ювілейне святкування було тим знатнійше, що ми гостили в себе доміняльну голову Союзу Українок, пані Анну Токарик, яку спеціяльно запросили на свято.

Програма почалась бенкетом в залі українського ресторану Лорна Дун 5-го грудня 1964 р. Голова відділу, пані К. Пахолків привітала гостю при дверях. Молитву перед вечерою провели Всеч. о. С. Ґерус і М. Пахолків. Тост до королевої піднесла пані Р. Андрусь.

По вечері слідувала програма ювілею. Найперше хвилинною мовчанкою вшановано двох членок, що в тім році відійшли у вічність — Олену Ковальчук і Марту Пачовську. Програмою керувала голова К. Пахолків. У своїм святочнім слові вона привітала присутніх, піднесла значення такого свята і представила відзначених членок. Голова Союзу Українок, пані А. Токарик перевела церемонію відзначення основательок відділу, а відзнаки пришпилювала пані М. Дудка. Ними були пані: Е. Венгер, перша почесна голова, піонерка відділу О. Басарабової, Анна Стасів, перша секретарка, Олеся Венгер, Розалія Андрус, М. Парубій, М. Олійник, М. Пресунька, неприсутні — Н. Вацик і А. Пуляк. Наймолодша членка, Соня Клименко отримала відзнаку Союзу з рук пані Токарик, яка пояснила значення емблему Смолоскип.

Ведення дальшої програми перебрала пані Е. Шемелюк, яка представила присутніх гостей — представників організацій. Огляд діяльности відділу за 20 років дала пані Олеся Венгер. В протягу того часу, членки виконали багато праці — в освітній ділянці, академіями, відчитами, представленнями, виставами народного мистецтва, датками на устаткy-

вання Товариства Просвіти, бібліотеки, поміч Рідній Школі, поміч повоєнним емігрантам в Європі, у співпраці з КУК, Льокальною Жіночою Радою та іншим загально канадійським організаціям.

Слідувала доповідь голови Союзу, пані А. Токарик, яку представила пані Анна Стасів. Привітавши членок з їх ювілеєм, пані Токарик, у своїй обширній промові з'ясувала важливість організаційної праці та велику відповідальність жінок матерів над вихованням молодшого покоління в дусі національної свідомости, любові до свого рідного. Організація дає можливість матерям пізнати глибінь своїх культурних цінностей, своєї церкви, дати поміч Рідній Школі, дитячим садочкам та опікуватися молодечими організаціями наших дітей. Організація помагає плекати рідну культуру, шанувати свої релігійні і народні традиції.

Пані А. Тацюн зложила подяку голові Союзу, а пані Ковальчук відчитала писемні привітання. З гостей представників організацій промовляли: п. С. Пуляк від ТУС, пані А. Баран від відділу ім. О. Басарабової, пані А. Віктова від сестрицтва при Церкві Благовіщення, пані Е. Кулій від молодшого сестрицтва при Церкві св. Володимира, пані Процик від Комітету Українок Канади. Панове: М. Олійник від КУК, М. Сторожук від Т-ва Просвіта, П. Михайлишин, Гр. Мигаль від Рідної Школи й хору Просвіти, В. Стасів, І. Вишинський, П. Голт, Прот. С. Ґерус і Ор. Яремчук.

Слідуючого дня в неділю по полудні 6 грудня відбулася зустріч голови Союзу, пані А. Токарик з членками місцевих відділів Форт Вілліяму і Вест Форт Вілліяму та гостей, на якій промовляла до зібраних голова Союзу. У цій промові пані Токарик обговорювала актуальні питання нашого громадського життя, довше спинилась над актуальним питанням двомовности і двокультурности, становищем Королівської Комісії. „Нашим бажанням — сказала голова — є, щоб Канада була країною, в якій мова і культура ріжних народів, могла свобідно розвиватися і щоб ми стояли на становищі рівноправних горожан.

На закінчення відбулася коротка концертова програма, в якій виступали під проводом п. О. Яремчук слідуючі: Сандра Томсон, Надя Мигаль, Тоня Патронюк, М. Сторожук, Е. Полюш, С. Каштан, Оля Савчук. По цім відбулось чайне прийняття і товариська гутірка. Після того в домі п-ва Стасів відбулась коротка гостина та відпровадження дорогої гості пані Токарик, голови Союзу Українок до летовища. **К. П.**

ПРИВІТАННЯ ЧЛЕНІВ ГОСТИНОЮ

Донвел, Саск.

Заходами жін. т-ва ім. Кн. Ольги улаштовано гостинне прийняття членам нашої громади панству Камянецьким, яке відбулося 4-го грудня 1964 р. Прийняття відбулося з нагоди набуття землі (фарми) поблизу Донвел.

Панство Камянецькі є активними членами в громаді Української Греко-Православної Церкви в Донвел, а пані Камянецька є членкою у жіночім товаристві ім. Кн. Ольги.

Вечір перейшов на товариській забаві, гутірці та співах колядок та пісень, які можна співати в піст Пилипівки. Закінчували ми нашу гостину перекускою прийняттям та подарунками п-ву Камянецьким та їх дітям. Цю церемонію виконала голова т-ва, пані М. Склярук в імені присутніх, побажавши найкращих успіхів в їх новім господарстві.

Із збірки, що відбулась там, призначено 3 дол. на прес. фонд „Променя".

Маруся Склярук, голова

ПОПРАВКИ

На стор. 32, у числі 12 з 1964 р. у виказі пожертв на добрі цілі у Норт Бетлфорд, було пропущено імя Всеч. о. О. Кравченка, який зложив 1 дол.

В числі 1-ім ц. р. на стор. 9 в підписі фундаторки журнала під її фото є Марія Будник — має бути **Михайліна Будник.** За похибки перепрошуємо.

Полотняна суконка сірого кольору. Взір Київщини. Моделює Валентина Доброліж.

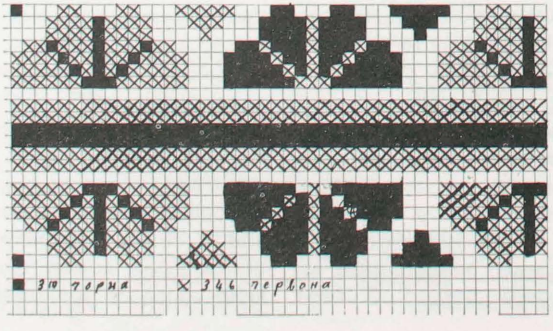

СВЯТО ВІДЗНАЧЕННЯ

Відділ ім. Св. Ольги у Сірко, Ман.

Урочисте свято відзначення членок Союзу Українок Канади з приводу 25-ліття праці, улаштував відділ ім. св. Ольги в Сірко, Манітоба, 20-го вересня, 1964 р.

Програма відзначення почалась Службою Божою, яку відправив о. І. Куліш, включаючи Панахиду за померших членок й Молебень за здоров'я тих, що працюють.

Саме відмічення 24-ліття відбулось після спільного обіду в місцевім Народнім Домі, при участи поважного числа гостей.

Програмою свята керувала окружна представниця, пані К. Долинчук.

По офіційнім відкриттю свята, слідувала хвилинна мовчанка за членок, що відійшли у вічність. Був прочитаний протокол перших зборів відділу, подано склад імен зарядів й звітування головніших проєктів праці за минулого чверть століття. Прочитала секретарка пані Д. Чоботар.

Зложили привіти дооколичні відділи Союзу; Ольги Кобилянської з Вайта — голова А. Подольська — Ольги Кобилянської з Сондавн — голова В. Фещук і відділ св. Ольги з Толстой — голова К. Долинчук. Прочитано писемний привіт від централі СУК.

Член манітобської легіслятури на округ Емерсон, посол Іван Танчак в своїм привіті зложив гратуляції відзначеним членкам, а відділові признання за його корисну працю на громадській ниві.

Ювілейне привітальне слово від провінціяльної екзекутиви СУК на Манітобу зложила голова, пані Ольга Завісляк з Вінніпегу. В своїм обширнім слові пані голова згадала про важніші ділянки праці організації.

Цікавою точкою програми було відзначення членок, якими були — Марія Соколюк, Єленка Соколюк, Марія Білавчук, Єлінка Чоботар, Домка Чоботар, Анна Настюк, Василька Мельничук, Марія Шипит, Марія Ілик і Єлисавета Білич. Цю точку проводила пані А. Настюк, відзначуюче насамперед першу голову віддала, пані Є. Білич, яка тепер живе у Вінніпегу. Після відзначення голови, пані Білич перебрала продовження програми. Милим і зворушаючим моментом було відзначення вислови заслуг поодиноких членок, вручення їм корсажів і роздавання грамот. Ця частина закінчилась співом „На многії літа".

На світлині — перший ряд зліва направо — Єленка Чоботар, Марія Соколюк, Домка Чоботар, добр. Куліш, Марія Ілик, Єлена Соколюк, Марія Білавчук. 2-ий ряд — Марія Персович, Кладія Долинчук, окружна репрез., Єлис Білич, перша голова у відділі, Ольга Завісляк пров. голова, Анна Настюк, Василка Мельничук, Марія Шипит, Софія Тисарська.

Святочну доповідь виголосила добр. Кулиш з Вайта, пояснюючи значення символу СУК смолоскипа. Кінцеве слово о. І. Куліша про ролю жінки-матері на виховальній і громадській ниві завершило ювілейну програму.

По закінченні програми відбулось краяння ювілейного торта, подано перекуску, при якій слідували товариська гостинність.

Свято відбулось успішно, залишаючи своїм урочистим змістом глибоке враження на учасників. Цим святом громадянство сповнило гідне діло — вшановуючи заслужених членок Союзу Українок, за їх посвяту на громадськім полі за минуле чверть століття.

М. Т. Ілюк, секретарка

МЕНЗІ, МАН.

Пані Анна Токарик в Мензі

По отриманню журнала „Промінь" на місяць липень на сторінці 32-ий було проголошено, що пані Анна Токарик, домініяльна голова Союзу Українок Канади відвідує місцеві відділи СУК в Манітобі, а між ними назначено неділю, 19 липня в Мензі.

Радість огорнула наших членок, і нетерпеливо ждали того дня, щоб вітати в себе дорогу гостю. Час назначено на сьому годину вечір. Під проводом голови, пані Юзьки Друль уложено програму. В сьомій годині заля У. Н. Дому була заповнена гостями. На наше щастя і радість загостили до нас улюблені і шановані панство Мандзюки, користаючи зі своєї відпустки з Оттави і ніколи не оминають такої нагоди.

Всечесний о. І. Мельник відслужив Молебень за здоров'я членок з нагоди 25-літнього існування відділу ім. Лесі Українки в Мензі.

Опісля почалась програма. Окружна представниця, пані Мих. Чвалюк привітала пані Токарик, представила і попросила до слова.

Слідуючою бесідницею була пані А. Токарик. Вона говорила на організаційну тему. Подавала всякі напрямні, тепер і на будуче. Її милозвучна мова западала в серця присутних і повік не забудуть того дня, — а для пані А. Токарик було несподіванкою, що бачила багато молоді.

Пані М. Чвалюк подякувала за доповідь та сказала про діяльність СУК в цілій Канаді та невсипущу

працю визначних жінок в різних місцевостях. Всеч. о. І. Мельник також сказав кілька щирих слів про значення таких відвідин визначної гості, делеґаток, поважного числа гостей та молоді. Відбулось того дня відзначення членок і вшановано їх квіткою-корсажем. Пані Юзька Друль вшанувала першу п. А. Токарик, а відтак пані М. Чвалюк викликала членок на сцену, вшановуючи квіткою і вручувала грамоту, пані А. Токарик поґратулювала всім членкам за їх довголітню працю в товаристві.

Привіти від делеґаток зложили: з Овкбурн пані Ґеня Матіешин, з Розбурн пані Українець.

Маленьку концертову програму приготовила з сумківцями пані М. Чвалюк.

Пісні: „Летить галка через балку", „Запрягайте хлопці коні", „Це наша земля". Трійо пісня „Чорні очі" — малі дівчата школярки — Ґеня Пелешок, Михася Пелешок, і Івася Ґреґораш з Вінніпеґу, Ґаня Пелешок відограла на гармонії пісню, „Зійшов місяць". По скінченню всіх церемоній відбулося чайне прийняття і переведено скромну збірку на тривалий фонд „Променя" 5 дол. Закінчено вечір піснею: Де згода в родині".

Розалія Пелешок

З ДІЯЛЬНОСТИ ВІДДІЛУ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Вінніпеґ, Ман.

Діяльність відділу за 1964 рік вже поза нами. Закінчили її ми 16 грудня, в день наших річних зборів. Офіційно новий рік діяльности починаємо з січнем 1965 р. В останній чверті року, по наших літніх вакаціях відбулись у нас такі головніші імпрези:

Освітня ділянка: З початком осіннього сезону ми рішили відбувати ділові збори що другої середи замість раз у місяць; перша половина програми йде на полагодження ділових справ, друга призначена на освітні проєкти.

І так 7-го жовтня, після коротких нарад відбулось читання творів Юрія Клена. Читали пані: В. Мулик-Луцик і Докія Папіш.

На 21-го жовтня, заходами референтки членства, пані Г. Ласько і освітнього комітету — Г. Богонос і Г. Бабій відбувся Вечерок Членства. Головною ціллю вечора було, щоб придбати до відділу більше членок. Пані Розалія Кондра висвітлювала знимки з побуту на Україні та давала до них пояснення. По тім господині подали чай.

В жовтні відбулось також Свято Книжки. Головну доповідь про значіння друкованого слова виголосила пані Д. Папіш, пані В. Мулик-Луцик майстерно прочитала коротке оповідання, а сольо на фортепіано відограла Дорін Романюк. Програмою керувала панна Оля Крисюк.

На 4-го лист. репрезентантка „Гобі Горс Шов" пані М. Евенс демонструвала вироблювання свічок та декорацій.

На 18-го лист. пані Одарка Ярема, по фаху учителька крою і шиття подавала різні інструкції в шиттю, головно жіночих суконок.

Останній в цім сезоні вечір відбувся 9 грудня. Панна М. Ендерсон з департаменту риболовлі давала лекції як приготовляти рибу. Ці подібні вечорки все викликають багато зацікавлення серед членок.

Офіціяльна візита голови Союзу

Минулого літа наш відділ мав приємність вітати в себе голову Союзу Українок Канади, пані Анну Токарик. Наш відділ гостив у себе дорогу гостю 7-го серпня. В програму вечора входила доповідь голови Союзу.

В днях 6-8 листоп. відбувся пров. з'їзд ТУС і Союзу Українок Канади. Сесії Союзу Українок Канади відбувались у Катедрі Пресв. Тройці. В нарадах і сесіях членки відділу брали участь.

Традиційне осіннє чайне прийняття відділу відбулось на 18 жовтня. Чай офіційно відкрив Впреосв. Владика Борис. Відповідальними були пані А. Григор і Е. Стакурська.

З осіннім сезоном відновилась активна праця в молодшім відділі СУМК ім. І. Данильчука і українській школі. Цими молодшими опікується наш відділ Союзу Українок.

ДОПОВІДЬ І ЧАЙНЕ ПРИЙНЯТТЯ

Бирнабі, Б. К.

Ранною весною 1964 року, відділ Олени Пчілки при громаді Свв. Апостолів Петра і Павла в Бирнабі, Б. К. запросив референтку культурної освіти провінції в Бритиш Колюмбії, пані Є. Єленюк, щоб дала доклад про питання двомовности і двокультурности. З цієї нагоди заряджено чайне прийняття. Запрошені були також голова провінційної екзекутиви пані Мастюх і заступниця її пані Клюкевич. Всі членкині відділу зійшлися, як також запрошені гості. Доклад пані Єленяк був дуже інтересний з якого присутні скористали дуже багато.

Наливали чай: пані Мастюх, пані Клюкевич, пані Демйон і голова нашого відділу, пані Гунчак. З нагоди цієї візити відділ рішив щоб заслати десять долярів на видавничий фонд „Променя". **Н. Н.**

ЧАЙ ПРИ СОБОРІ СВ. ПОКРОВИ У ВІННІПЕЗІ

В авдиторії Православного Собору св. Покрови у Вінніпезі заходами шкільного комітету при співпраці жіночого т-ва ім. Кн. Ольги відбувся „Шкільний Чай".

Відкрила імпрезу голова шкільного комітету п. М. Зайцев, привітавши всіх присутніх, підкреслюючи при цьому значіння такої імпрези, дохід з якої призначений на утримання Рідної і Недільної Школи, рівночасно родичі мають можливість запізнатися з успіхами своїх дітей та вчителями. В дальшій промові п. М. Зайцев представила головну бесідницю, члена Вінніпезької Шкільної Ради п-ні О. Фугу, як одну з основоположниць Жіночого Т-ва Кн. Ольги, зокрема вказала п. М. Зайцев, що п. О. Фуґа не обмежується тільки до своєї шкільної праці, а бере активну участь в харитативних організаціях та культурних установах.

Пані О. Фуґа у своїй глибоко змістовній промові звернула увагу головно на виховання молоді, як на основну і найважнішу працю в нашому громадсько-церковному житті. За дуже цікову доповідь п-ні О. Фуги склала подяку п. М. Зайцев.

Офіційним відкриттям „Шкільного Чаю" було засвічення свічки пакею О. Фугою. Дальшою програмою

„Шкільного Чаю" проводила п. С. Кирилюк. За головним столом, що був застелений гарним вишитим обрусом наливали чай гостям по черзі вчителі українського походження, що навчають у публичних школах, також наливали чай добродії-фундатори Рідної і Недільної Школи. Під час імпрези о. І. Стус привітав всіх присутніх та подякував організаторам Шкільного Чаю і представив вчителві Рідної і Недільної Школи. Присутні гості мали можливість оглянути шкільні праці учнів та запізнатися з вчителями, що радо давали інформації про успіхи, чи недоліки учнів їх батькам.

Дуже милою несподіванкою для всіх присутніх був виступ оркестри під керівництвом п. Г. Пони. Зорганізовано оркестру два місяці тому з учнів Недільної і Рідної Школи при Соборі. Оркестра виконала ряд українських пісень бездоганно. Перед виступом оркестри п. М. Зайцев просила батьків записувати дітей до оркестри, щоб змалку навчати любити українську музику і пісню.

Конвінерками згаданої імпрези були пані А. Музичук, С. Кирилюк і М. Кушнірик. Велику працю по організації „Шкільного Чаю" вклади пані Д. Бабиньчук, С. Хома, Н. Окрушко, О. Кормило і А. Юрійчук та багато інших. **Присутній**

ВЕСІЛЬНИ ДЗВОНИ

В суботу, 5-го вересня 1964 р. п-во Бачинські і пані Н. Коноплів поблагословили своїх дітей — Настуню та Володимира під вінець та на новий шлях життя. Тайну вінчання довершили: парох правосл. церкви в Толстой, Ман. Прот. Стефюк і Мітрат Є. Грицина. Під час вінчання співав церковний хор з Міннеаполісу під управою о. диякона Корсуня. В цім хорі молода співає відколи замешкує в Міннеаполісі.

Володимир Коноплів є сином Івана (пок.) та Тані Коноплів, які приївій війні, походять з Дніпропетровська. Початкову освіту побирав Вохали до Америки по останній світолодимир в Німеччині, а прибувши до Міннеаполісу продовжував науку і тепер занимає позицію рисівника у великій фірмі.

Настуня є дочкою Лева і Марії Бачинських, які живуть в Канаді з Риджвел, Ман., де виростала. Закінчила середню школу (гай скул) в

На світлині слідуючі членки зліва направо: — пані: Марія Кіндрачук, Ефтимія Дідух, Анастасія Гнідей, Марія Гнідей, Анна Чопюк, добр. і отець Стеценко, Катерина Михайлюк, Анастасія Луцюк, Олександра Луцюк, Меланія Бальон, Марта Елчук.

ВШАНОВАННЯ ЗАСЛУЖЕНИХ ЧЛЕНОК

Вакав, Саск.

В неділю, 26-го квітня, 1964 р. заходами відділу ім. О. Басарабової, відбулося свято відзначення заслужених членок відділу. Всеч. о. Н. Стеценко відправив Молебень за всіх членок і Панахиду за покійних.

Свято відкрила голова, пані К. Михайлюк вступним словом і попросила присутних відспівати „О Україно".

Дальше програмою провадила заст. голови, пані Антонія Боднар. В першу чергу попросила пані М. Рудей прочитати привіт від центральної управи Союзу Українок Канади Пані А. Боднар вручила грамоти заслуженим членкам, а пані К. Луцюк, секр. відзначувала корсажем слідуючих членок: пані М. Кіндрачук, пані Е. Гідух, пані А. Гніда, пані М. Гніда, пані А. Чопюк, пані К. Михайлюк, пані А. Луцюк, пані О. Луцюк, пані М. Бальон, пані М. Єлчук. Всі ці членки мають 25 і поверх років праці у відділі.

Далі пані Боднар покликала Всеч. о. Н. Стеценка до слова. Отець поґратулював членок за таку довголітню працю і звернув увагу молодших членок, щоб брали примір і активну участь у відділі.

При цій нагоді пан В. Носарук з Саскатуну висвітлив фільму піонерських часів, що була дуже цікава. На заклик пана В. Нозарука переведено збірку на „Промінь". Збірка принесла $18.80.

Кат. Луцюк, секр.

Володимир і Настуня Коноплів

Транскона, Ман. і потім виїхала до Міннеаполісу. Тут вона вступила до хору при Прав. Церкві св. Михаїла, а пізніше співала в хорі Дніпро. Від 1961 року учиться українознавства в учителя Т. Григорчака і вже другий рік учителює в парафіяльній школі. Настуня працює урядничкою в банку.

Величаве весільне прийняття відбулося в Українськім Народнім Домі в Толстой, а гостей було поверх 300 осіб. Молодята одержали багато привітань та побажань.

Складаємо й наше побажання многих літ і всього добра молодятам. Настуня вже від кількох років є передплатницею „Променя", цікавиться українським життям, читає багато українських книжок, передплачує інші часописи та жертвує на ріжні народні цілі. (Прес. фонд проголошено в іншім місці).

ВІДІЙШЛА У ВІЧНІСТЬ

Тяжко нам прощати у безповоротну дорогу тих, що відходять, тих, що ділили з нами громадську працю і місце їх стає порожнім. Членка відділу Доньки України у Флин Флон, бл. п. Михайліна Янкович упокоїлася 24 вересня, 1964 р. на 50-тім році свого життя.

Покійна Михайліна з роду Ковалюк, приїхала до Флин Флон зі Сван Плейн, Саск. Включилася в т-во і була його активною членкою. Похоронну відправу відслужив Всеч. о. Труфин, парох місц. громади в Українській Православній Церкві. Під час Служби співав церковний хор під управою пані Доброгорської.

Покійна залишила в тяжкім смутку мужа Михайла, двох синів — Джима і Мелвина, чотири сестри — Катерину Цибак, Анастасію Квічук, Анну Керелюк і Василину Бойчук з Ріджайни та брата Митра Ковалюка у Сван Плейн.

Бл. п. Михайлина Янкович

Хай память про неї завжди буде між нами за її труди на ниві церковній і громадській а канадійська земля буде легкою.

Учасниця похорону

СВЯТО ПЕРШОГО ЛИСТОПАДА

Овкборн, Ман.

Заходами відділу Союзу Українок відбулася 29-го листопада, 1964 р. академія в память Листопадового Зриву.

Програму відкрила вступним словом пані Ґ. Матієшин і молитвою „Боже вислухай благання". Жіночий хор проспівав такі пісні — „Коли ви вмирали", „Зоріла золота заграва", „Ой, зацвіли сади білі" і „Родимий краю". Деклямації — „Листопад" і „Нема в світі" — Іван Баклащук, „Заквітчали дівчатонька" — Савеля Баклащук, гра на акордіоні (гармонія) — Маруся Друль, Давид Слонь, святочну доповдіь виголосив Всеч. о. Мельник, кінцеве слово сказав голова церковної громади — п. Михайло М. Швалюк.

Оксана Баклащук, секр.

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД

Відділ ім. О. Пчілки — Норт Бетлфорд, Саск. — із Свята Книжки — 27.00

Відділ ім. Доньки України — Форт Вілліям, жертву переслала К. Пахолків — 20.00

З приводу поминального обіду бл. п. Анастазії Друль, Мензі, Ман. — 18.50

Із збірки на похороні бл. п. Анни Дацишин — Торонто, переслав І. Янишевський — 15.00

Відділ ім. Л. Українки при Катедрі Пресв. Тройці — Вінніпеґ, з нагоди Свята Книжки — 15.00

Відділ ім. О. Басарабової — Вакав, Саск., з нагоди Свята Книжки — 12.80

Відділ ім. Княгині Ольги — Вернон, Б. К., з Свята Книжки — 10.00

Із збірки на похороні бл. п. Петра Пінчука — Порт Кредит, Онт., переслав о. Ф. Легенюк — 10.00

На нев'янучий вінок бл. п. Анастазії Ґузь — Вінніпеґ (із збірки на похороні у Вайті) доручила панна Д. Ґаврисишин — 10.00

З нагоди уродин Марії Курчаби — Келґарі, Алта., збірку переслала Е. Коваль — 6.00

Вірдейл, Саск., із збірки переслав о. І. Швець — 6.00

З нагоди 25-ліття подружжя панства Міценків — Лашін, Кве., із збірки переслав А. Білоцерківський — 6.00

Відділ ім. С. Русової — Торонто з нагоди Свята Книжки, збірку переслала І. Лангер — 5.00

Пані П. Клюкевич — Венкувер, Б. К., у першу річницю смерти свого мужа бл. п. О. Клюкевича, переслала — 5.00

Пані Ю. Нема — Ст. Кетеринс, Онт. в другі роковини смерти своєї приятельки бл. п. Анни Титенич переслала — 5.00

По $1.50 — Марія Климашко — Бенкенд, Саск., Л. Козяр — Етелберт, Ман., П. Ступар — Ігстон, Саск., Т. Клим, М. Крайчий, К. Кравців, М. Лахмань, А. Ґашина й М. Школяр — Едмонтон, М. Скорохід, Т. Гусак, А. Бойко, О. Садовська, К. Шмиґельська, К. Гаврищук і П. Двирничук — Торонто, К. Боднар — Порт Алберні, Б. К., Ґ. Слюзар — Канора, Саск., П. Олеськів і О. Ситник — Гемилтон, Н. Вережак — Юніті, Саск., М. Корней — Виндзор, Онт. ,П. Матвійчук — Декер, Ман., В. Турченюк — Монтреал, С. Ціпівник — Саскатун, П. Гарасимчук — Венкувер, Е. Ілащук — Порт Кредит, Онт., Т. Романюк — Сарто, Ман.

По $1.00 — М. Бисюк — Едмонтон, І. Лангер — Торонто, Л. Пасинек — Ватерфорд, Онт., о. І. Пестун, Торонто, О. Мисак — Нипавин, Саск., М. Ситко — Вадіна, Саск., М. Тимчишин — Н. Бирнабі, Б. К., В. Косташ — Едмонтон, Ф. Коваль — Милк Ривер, Алта., А. Гузій — Вінніпеґ, Е. Федчун — Арран, Саск., Анна Дорош — Пикеринґ, Онт., Є. Шкурат — Монтреал, К. Міюськович — Ст. Клир Шорс, Миш.

По 50 ц. — Ф. Бельбас — Росборн, Ман., Юлія Боярчук — Н. Сирі, Б. К., М. Котик — Давфин, Ман., А. Перепелюк — Флин Флон, Ман., Текля Яськів — Монтреал, Марія Колтик — Вінніпеґ, В. Ковальчук — Атабаска, Алто., добр. В. Симчич — Едмонтон, Анна Крамар — Едмонтон, А. Кріль — Торонто, А. Окопна — Монтреал.

(Докінчення зі стор. 27)

З'їзд одобрив призначення представниці від кожного відділу до складу Дорадчого Комітету до Інституту св. Володимира в Торонті. Третій день з'їзду припадав в „День Подяки" і згідно з цим святом, членки відділу Княгині Ольги в Лашін, приготовили смачний обід перед виїздом делеґатів до Торонто. У веселому настрою розійшлися з надією, що сповняться бажання та резолюції, які ухвалив 26-ий провінціяльний з'їзд в Східній Канаді.

Люба Янкович, секретарка

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

Волова нирка з городиною

1 волова нирка, 4 ложки смальцю, 1 велика цибуля (дрібно покраяна), 1 невелика морква (покраяна), 1 невелика бараболя (покраяна на кістки), півтора горнят помідорів, 2 горнятки кипячої води, пів горнятка „вустершайр сас" (не обовязкове), сіль, перець, пів зубця розтовченого часнику. Нирки вимочити. Покраяти на кавальчики. Відкинути товщ і віджилувати. Обтачати кожний кавальчик в посоленій і поперченій муці. Смажити в гарячім смальці на румяно. Додати часник, помідори й воду. Накрити й душити пів години. Додати городину й пекти в мірній печі доки городина не змякне. До того можна також додати зелений горошок.

Абрикосовий торт з лісковими горіхами

2 яєць, 1½ горнят білого цукру, ¾ горнятка потертих ліскових горіхів, ¾ горнятка густої сметанки, 1½ муки, 1 ложку порошку до печива (бейкон павдер), ¼ ложечки соли, ¾ горнятка топленого масла (вихолодженого), 1 ложку кипячої води, 1 горня абрикосу (презер овоч) добре помятий, 1 горня густої сметанки, 4 ложки цукрової мучки, ½ ложечки порошку до печива.

Приготовити бляшку величини 5 x 10 x 3. Яйця вбити з цукром, щоб була пухка маса, дати потерті горіхи, сметанку (¾ горн.) додати муку пересіяну з порошком до печива і сіллю, дати розтоплене масло і на кінці гарячу воду і все добре вимішати. Дати масу на вимащену товщем бляшку і пекти в 350° Ф. одну годину. Коли спечеться, вихолодити і завинути. На другий день покраяти на троє і переложити верстви абрикосовим консервом. Сметанку вбити, додати цукрову мучку, обложити торт вбитою сметанкою, верх притрусити кавовим порошком.

Н. Сенів

Святочний струцель і колач

4 коверті дріжджів, 2 горнятка молока, 1 ложка цукру, 7½ горнят муки (приблизно), 8 жовтків, 4 білки, 1 горнятко цукру, 1 ложечка тертої шкірки помаранчі, 1 ложечка тертої шкрки цитрини, 1 ложечка солі, 1 горнятко топленого масла.

Розпустити дріжджі в літеплім спраженім молоці і посипати ложкою цукру. Коли дріжджі розплинуть, домішати півтора горнятка муки, вимішати, накрити і дозволити підрости. Вбити жовтки і білки на піну, додати цукор малими часткаами і разом утирати на пухку масу. Додати до розчину яйця з цукром, терту шкірку помаранчі і цитрини, сіль і стільки муки, щоб замісити тугіше тісто як на бабки. Коли мука вимішена, додати топлене масло і разом добре вимісити. Досвідчені господині місять тісто дуже довго, щоб виробити в нім елястичність. Поставити тісто в тепле місце. Як добре виросте, виложити на стільницю, підсипану мукою, і поділити на чотири часті. Зробити довгий валок з кожної часті. Валки мають бути посередині трохи губші, а на кінцях тонші. Сплести валки в косу і кінці загнути наспід. Покласти сплетений струцель в довгу вимащену форму і дозволити вирости. Помастити яйцем і посипати маком. Пекти в температурі 300 ступенів 50 мінут.

Круглі колачі робиться так: зробити рівні валки і сплести в косу. Скрутити косу в круглий колач, а кінці зліпити разом. Лишити трохи тіста на невеликий валочок і ним оперезати тісто довкруги. Як підросте колач, помастити яйцем і посипати маком.

ЩО ПИШУТЬ ЧИТАЧІ

Читаю журнал „Промінь" із задоволенням. Порівнюючи перші числа Вашого журналу з останніми, можу впевнено сказати, що „Промінь" пішов далеко вперед в усіх відношеннях: різноманітність тематики, покращання мови в українській частині журналу особливо помітне.

Бажаю „Променеві" довгих плодотворчих років та залишаюсь з пошаною.

Ніна Кузьменко, Лондон, Онт.

Шановна редакторка:

Сьогодні пересилаю річну передплату на журнал „Промінь". Я читаю цей місячник з глибоким зацікавленням.

Великий жаль що не можливо вільно утримувати комунікації з рідною землею-Україною, звідки від різних авторитетних осіб можна було б дістати безліч цікавих відомостей і сучасних подій та історичних переживань. Такий звязок підніс би зацікавлення серед українського жіноцтва тут у Канаді відносно байдужости щодо української справи в кожнім відношенні.

Я міцно вірю, що настане такий світлий час, коли ми взаємно зможемо з своїми посестрами з України поділитися культурними набутками через наш ясний „Промінь".

Нехай мені дозволено буде піднести заклик, щоб безвийнятково усе українське жіноцтво ставилося прихильно до друкованого слова, підтримуючи морально і фінансово місячне видання Союзу Українок Канади.

З поважанням

Ольга Горегляд, Ошава

„Промінь" я дуже пильно читаю і все чекаю на нього нетерпеливо. Нехай Господь дає Вам сили і здоров'я щоб роботу провадити і ширити наш „Промінь", якнайширше і найдальше.

Вам жичлива

Параня Литвин, Вінніпегосіс

Журнал „Промінь" має велике значення в моїм домі. Це є дуже поучаючий і дуже цікавий журнал. Я би все не хотіла бути без нього. Також бажаю кріпкого здоров'я для пані Когуської і для інших співробітників.

Василина Олексій, Агесі, Б. К.

Дуже мене все цікавить журнал „Промінь" і очікую його кожного місяця. Дай Боже, щоб наш журнал „Промінь" довго був між нами, а нашій редакторці, пані Н. Когуській кріпкого здоров'я і витривалости.

Зістаюсь з пошаною

Марія Польова, Овкборн, Ман.

Журнал „Промінь" я уважаю вельми дорогоцінним для нашого суспільства та українського народу взагалі. Отже за Вашу трудящу працю прошу Вас приймiть мою сердечну подяку.

З пошаною до Вас

Іван Макух, Драйден, Онт.

P 48C JAN 65
SAMYCIA MRS S
6712-111 AVE
EDMONTON ALTA

CANADA

Більше, ніж 720,000 осіб стали КАНАДСЬКИМИ ГРОМАДЯНАМИ

з того часу, як закон про канадське громадянство ставдіючим у 1947 році.

Лише в 1963 році понад 69,000 новоприбулих склали присягу на вірність та стали повноправними членами канадського суспільства.

Усі новоприбулі, які були законно прийняті до цієї країни, як еміґранти, чотири роки і дев'ять місяців тому, можуть подавати заяви на канадське громадянство ТЕПЕР. Якщо ви один з таких новоприбулих, щиро запрошуємо вас негайно подати Вашу заяву.

Користуйтесь **всіма** правами та привілеями повноправних членів канадської нації:

— **правом голосування**
— **правом на урядову працю**
— **правом на канадський пашпорт**
— **правом брати участь в будові майбутнього Канади.**

Формулярі для виповнення заяв на громадянство ви можете дістати від урядовця окружного або повітового суду, від урядовця суду для справ громадянства, або від реєстратора канадського громадянства в Оттаві.

Рене Трамблей,
Міністер Громадянства та Іміграції